

**National Library
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2013

Hundavgift

Betänkande avgivet av hundskatteutredningen

1972:89

SOU

Ref

Statens offentliga utredningar

1972: 89

Finansdepartementet

Hundavgift

Betänkande avgivet av hundskatteutredningen
Stockholm 1972

ISBN 91-38-01403-3

Handavagn

Till Statsrådet och chefen för finansdepartementet

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 27 november 1970 bemyndigades chefen för finansdepartementet att tillkalla två sakkunniga med uppdrag att se över gällande bestämmelser beträffande hundskatten. Med stöd av detta bemyndigande tillkallades såsom sakkunniga kanslirådet Hans Henrik Abelin, tillika ordförande, och direktören Harry Lindström.

De sakkunniga har antagit benämningen hundskatteutredningen.

Att såsom experter biträda utredningen förordnades den 4 december 1970 assessorn Per Anclow, den 20 januari 1971 generalsekretären Tage Pehrsson samt den 13 augusti 1971 byråassistenten Ivar Stahl.

Utredningen får härmed vördsamt avlämna sitt betänkande "Hundavgift". Utredningsuppdraget är härigenom slutfört.

Stockholm den 28 november 1972

Hans Henrik Abelin

Harry Lindström

/Per Anclow

Innehåll

<i>Sammanfattning</i>	7	7.1.4 Hundskatten efter kommun- sammanläggningarna	50
Förslag till Lag om hundavgift	9	7.1.5 Administrationskostnader . .	51
Kapitel 1 <i>Inledning</i>	12	7.1.6 Renhållningskostnader, hund- rastplatser m. m.	52
Kapitel 2 <i>Historisk översikt</i>	14	7.1.7 Bidragsgivning m. m.	53
2.1 Tiden före år 1923	14	7.2 Rundskrivelsen den 9 februari 1972	54
2.2 1923 års lagstiftning	14	<i>Tabeller</i>	55
2.3 Ändringar i 1923 års förordning . .	17		
Kapitel 3 <i>Gällande bestämmelser</i> . . .	21		
Kapitel 4 <i>Utländsk rätt</i>	24		
Kapitel 5 <i>Allmänna synpunkter på beskattningen av hundar</i>	28		
5.1 Inledning	28		
5.2 Synpunkter på nuvarande ordning .	29		
5.3 Överväganden och förslag rörande huvuddragen för en ny lagstiftning	32		
Kapitel 6 <i>Särskilda frågor</i>	41		
6.1 Inledning	41		
6.2 Avgiftsskyldighetens närmare ut- formning	41		
6.3 Regler om anmälningsskyldighet . .	43		
6.4 Straffbestämmelser, m. m.	46		
Kapitel 7 <i>Statistiska undersökningar</i> .	48		
7.1 Rundskrivelsen den 24 februari 1971	48		
7.1.1 Motivering för hundskattens storlek	48		
7.1.2 Kommunernas fördelning ef- ter skattens storlek	48		
7.1.3 Kommunsammanläggningarna	49		

Zusammenfassung	1
Einleitung	1
Kapitel 1. Einleitung	1
Kapitel 2. Einleitung	1
2.1. Einleitung	1
2.2. Einleitung	1
2.3. Einleitung	1
Kapitel 3. Einleitung	1
Kapitel 4. Einleitung	1
Kapitel 5. Einleitung	1
5.1. Einleitung	1
5.2. Einleitung	1
5.3. Einleitung	1
Kapitel 6. Einleitung	1
6.1. Einleitung	1
6.2. Einleitung	1
6.3. Einleitung	1
6.4. Einleitung	1
Kapitel 7. Einleitung	1
7.1. Einleitung	1
7.2. Einleitung	1
7.3. Einleitung	1
7.4. Einleitung	1

Sammanfattning

Vårt uppdrag har varit att se över gällande bestämmelser beträffande hundskatten. Denna regleras genom 1923 års förordning angående skatt för hundar. Förordningen har inte nämnvärt ändrats efter sin tillkomst. De ändringar som skett har i huvudsak rört skattens höjd och kretsen av skattefria hundar.

Även om hundskatten inte har någon nämnvärd ekonomisk betydelse vare sig för kommunerna eller för de enskilda hundinnehavarna, har man här likväl att göra med en skatteform som regelmässigt tilldrar sig stort allmänt intresse. De kommunala debatterna om hundskatten har inte sällan varit livliga. F. n. är hundskatten obligatorisk i den meningen att varje kommun skall ta ut sådan skatt. Kommunens bestämmanderätt över skatten är dock begränsad. Således anges i förordningen att skatten skall bestämmas till lägst 10 och högst 100 kr per hund och kalenderår. Kommun får själv bestämma över influtna skattemedels användning. Skattskyldig är den som stadigvarande innehar hund när skatteplikt inom kommunen inträder. Skatten tillfaller den kommun där hunden stadigvarande innehas. I förordningen finns även regler om hundskattens administration m. m.

Under årens lopp har krav i skilda avseenden framförts på ändringar i hundskatteförordningen. Bl. a. har önskemål framförts om ändringar beträffande kretsen av skattefria hundar, föreskrifter om kommuns rätt att förfoga över influten hundskatt och regler som skulle ge kommunerna möjligheter att differentiera skatten i olika hänseenden.

Hundskatteförordningen är, som nämnts, i allt väsentligt oförändrad sedan dess tillkomst. Det bör också framhållas att förordningen i mångt och mycket går tillbaka på ännu äldre bestämmelser i ämnet. De omfattande ändringar som skett på det kommunala området i förening med hundens allmänna roll i samhället motiverar en annan syn på beskattningen av hundar. Med denna syn följer också behov av delvis genomgripande ändringar i den tekniska utformningen av hithörande regler.

Enligt vår mening är en registrering av hundinnehavet av grundläggande betydelse för att man skall få en effektiv överblick över hundbeståndet. En registrering är nödvändig också av andra skäl. Till en början erhålls därigenom erforderlig kontroll av att hunden inte fritt strövar omkring och orsakar skada eller sprider epidemiska sjukdomar. Större möjligheter föreligger att genomföra bebyggelseplanering. Vidare underlättas identifiering av hund och hundinnehavare och forskningssynpunkter kan tillgodoses. Registreringen är också av betydelse med tanke på beredskapssynpunkter. Den är även nödvändig för en effektivt fungerande hundbeskattning, vilken är en förutsättning för att särskilda ändamål med beskattningen skall kunna realiseras. Företrädare för olika hundorganisationer och representanter för berörda myndigheter har enstämmigt uttalat sig för en fortsatt registrering. I konsekvens med det anförda bör hundinnehavarna svara för de kostnader som förorsakas kommunerna genom registreringsförfarandet och vad därmed sammanhänger. Vi har inte funnit skäl att släppa skattens kommunala anknyt-

ning, främst därför att det är kommunerna som i första hand träffas av de kostnader som förorsakas av hundinnehavet. Till sådana kostnader hör utgifter för renhållning, hundrastplatser och liknande anordningar. Vidare förekommer i dag en omfattande kommunal bidragsgivning till hundäandamål.

Regelsystemet för en framtida avgiftsbeläggning av hundinnehavet bör göras så enkelt som möjligt. Den nuvarande möjligheten för varje kommun att själv fastställa hundskattens storlek kan, inte minst mot bakgrund av kommunindelningsreformen, inte längre anses självklar. Från den enskildes synpunkt har inte heller skatten sådan betydelse att en detaljbestämning är påkallad. Principiellt sett kan skäl anföras för att rättigheten att inneha hund bör kosta lika mycket i hela landet. Från kommunalt håll har också framförts önskemål om en enhetlig avgift. Vi har därför kommit till den slutsatsen att ett för hela riket gällande enhetligt belopp är lämpligast. Detta belopp bör knappast ses som en skatt i gängse mening utan bör snarare uppfattas som en form av registreringsavgift. Vi föreslår med hänsyn härtill en enhetlig *hundavgift* för hela riket.

När det gäller hundavgiftens höjd har vi – mot bakgrund av rundfrågningar till rikets samtliga kommuner – sökt beräkna kommunernas kostnader för hundarna. Avgiften måste sättas så högt att kommunerna erhåller full ersättning för sina omedelbara kostnader för hundarna. Härutöver måste emellertid utrymme finnas för kommunal bidragsgivning till olika hundäandamål. Vi har funnit angeläget att den kommunala bidragsgivningen fortsätter och utvecklas vidare. I första hand gäller detta bidrag till den slutna djursjukvården. Hänsyn har också i viss mån fått tagas till de hundskattesatser som redan tillämpas. Vi föreslår att hundavgiften bestäms till 75 kr per hund och kalenderår.

Med den av oss föreslagna enhetliga avgiften öppnas möjligheter till betydande administrativa förenklingar. Förslag framläggs i dessa hänseenden. Vi har också sökt göra kontrollen över hundbeståndet effektivare

än f. n. Vi föreslår sålunda en utvidgad anmälningsskyldighet vid ändringar i hundinnehav. Bl. a. skall den som överlåter hund anmäla detta till vederbörande kommunala hundregister. I övriga föreslås vissa tekniska förenklingar och förbättringar.

De nya reglerna bör kunna träda i kraft den 1 januari 1974.

Förslag till Lag om hundavgift

Härigenom förordnas som följer.

1 § Den som innehar hund skall erlägga hundavgift med sjuttiofem kronor för hund och kalenderår. Avgift erlägges till den kommun där hunden stadigvarande innehas.

2 § Avgiftsplikt föreligger icke för

1. hund, som ej uppnått en ålder av sex månader,
2. hundar, vilka av samerna användes för renskötseln,
3. staten tillhörig tjänstehund inom krigsmakten, polisväsendet eller tullverket eller enskild person tillhörig hund, så länge densamma, efter godkänd tjänstedressyr, på grund av särskild förbindelse skall stå till krigsmaktens, polisväsendets eller tullverkets förfogande,
4. hund, som enligt 12 § lagen (1944: 219) om djurskydd användes för vetenskapligt eller därmed jämförligt ändamål,
5. utbildad ledarhund, avsedd att betjäna blind,
6. hund, som tillhör tjänsteman vid främmande makts härvarande beskickning eller lönade konsulat.

3 § Hundavgift erlägges för avgiftspliktig hund, om hunden innehas vid kalenderårets början under januari månad, och i annat fall inom en månad efter det att hunden förvärvats eller uppnått en ålder av sex månader.

Avgift utgår icke för hund som under kalenderåret

1. förvärvats efter september månads utgång,
2. uppnått en ålder av sex månader efter september månads utgång,
3. avlidit före den tidpunkt inom vilken avgift enligt första stycket senast skolat erläggas,
4. förvärvats i stället för tidigare under samma år avliden hund.

Avgift som erlagts i fall som avses i andra stycket 3 återbetalas efter skriftlig ansökan.

4 § Avgiftspliktig hund skall registreras i ett av kommunen fört hundregister. Varje registrerad hund skall ha ett särskilt nummer i registret. Registret skall även innehålla uppgift om hundinnehavarens namn, personnummer och adress, hunds ras, ålder kön, färg samt i förekommande fall militära registerbeteckning.

5 § Anmälan skall göras till hundregistret i den kommun där hundavgift skall erläggas för hunden

1. vid förvärv av avgiftspliktig hund, av förvärvaren inom en månad efter förvärvet,

2. vid överlåtelse av avgiftspliktig hund eller hund som avses i 2 § 1, av överlåtaren inom en månad efter överlåtelsen,

3. när hunden uppnått en ålder av sex månader, av innehavaren inom en månad därefter,

4. när innehavaren av avgiftspliktig hund flyttat till ny adress inom samma kommun eller till annan kommun, av innehavaren inom en månad efter flyttningen.

Anmälan enligt första stycket skall innehålla, förutom uppgift om anledningen till anmälan, de uppgifter som angivits i 4 § och, vid förvärv av hund, överlåtarens namn och adress.

I fall som avses i första stycket 1 och 3 skall hundavgift erläggas samtidigt med anmälan.

Anmälan om överlåtelse av hund som avses i 2 § 1 antecknas i hundregister först sedan avgiftsplikt inträtt för hunden.

6 § Anmälan skall göras till hundregistret i den kommun där hunden senast var registrerad, om

1. hunden avlidit,

2. innehavaren flyttat ur riket eller till annan kommun,

3. hunden överlåtits till innehavare i annan kommun,

4. hunden kommit att tillhöra krets av hundar som avses i 2 §,

5. hunden förvärvats för att enligt 12 § lagen (1944:219) om djurskydd användas för vetenskapligt eller därmed jämförligt ändamål.

Anmälan enligt första stycket göres, i fall som avses i 1, 2 och 4, av innehavaren, i fall som avses i 3 av överlåtaren och i annat fall av förvärvaren inom en månad efter det att det ändrade förhållandet inträtt. Anmälan skall innehålla, förutom uppgift om anledningen till anmälan samt hundens nummer i hundregistret, uppgift om innehavarens namn och adress eller, i fall som avses i första stycket 5, uppgift om överlåtarens namn och adress.

7 § Kommunen tillställer innehavare av hund särskilt avgiftsmärke när hundavgift erlagts. Märket skall vara av hållbart material och kunna fästas vid vanligt hundhalsband. Märket skall ange kommun samt årtal och hundens nummer i hundregistret.

Avgiftsmärket skall anbringas på lämpligt sätt på hunden men behöver

icke bäras, om det innebär fara för hunden eller om denna hålles instängd.

8 § Till böter, högst femhundra kronor, dömes den som

1. underlåter att fullgöra i denna lag föreskriven anmälningsskyldighet,
2. genom oriktig uppgift söker undandraga sig avgiftsskyldighet, om gärningen ej är belagd med straff i brottsbalken,
3. bryter mot 7 § andra stycket.

9 § Underlåter någon att fullgöra vad som åligger honom enligt 5 § första eller andra stycket eller 6 §, kan kommunen förelägga vite, dock högst femhundra kronor.

Över beslut varigenom vite förelagts får talan ej föras.

Om uttagande av vite förordnar länsskatterätten.

10 § Hundavgift, som inte erlagts i rätt tid, indrives i samma ordning som skatt enligt uppbördsförordningen (1953:272), varvid restavgift utgår enligt förordningen.

11 § Besvär över kommuns beslut enligt denna lag i annat fall än som avses i 9 § andra stycket föres hos länsskatterätt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1974, då förordningen (1923:116) angående skatt för hundar skall upphöra att gälla. Förordningen gäller dock i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

De nu gällande bestämmelserna om hundskatten tillkom genom lagstiftning år 1923 (prop. 1923: 200, BeU 34, rskr 147). Reglerna återfinns i 1923 års förordning (1923:116) angående skatt för hundar. Även om dåvarande reform innebar principiellt betydelsefulla nyheter, gick lagstiftningen i mångt och mycket tillbaka på tidigare bestämmelser i ämnet. De ändringar som skett efter år 1923 har inte heller ändrat de grundläggande reglerna utan företrädesvis rört sådant som kretsen av skattefria hundar och skattens storlek.

Hundskatten betyder från ekonomisk synpunkt relativt litet för kommunerna, som uppbär skatten. Det kan nämnas att hundskatten år 1971 motsvarade en utdebitering på i genomsnitt ca 2,4 öre per skattekrona. Den kan inte heller anses särskilt betungande för de skattskyldiga hundinnehavarna. Inte desto mindre har man här att göra med en skatteform som rör ett stort antal människor och om vilken de flesta kan bilda sig en uppfattning. De kommunala debatterna om hundskatten har också inte sällan varit livliga. Under årens lopp har åtskilliga önskemål framförts beträffande skatten. Som närmare belyses i kap. 2 om den historiska utvecklingen har riksdagen haft att — ofta i anslutning till propositioner — behandla motionsvägen framförda yrkanden av skilda slag. Mer eller mindre omfattande ändringar av hundskattens närmare utformning har

därvid påkallats, främst olika former av en differentierad beskattning. Likaså har önskemål framförts om ändringar av kretsen av skattefria hundar, skilda former av skattelättnader, särskilda regler för de influtna hundskattemedlens användning, för att nämna några exempel.

Med anledning av proposition till 1969 års riksdag (prop. 1969:135), vari föreslogs bl. a. att begränsningarna i kommuns rätt att bestämma hundskattens storlek skulle slopas, väcktes åtskilliga motioner med hemställan om åtgärder i skilda hänseenden rörande hundskatten. Med anledning av dessa motioner hemställde bevillningsutskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande (BeU 1969: 65, rskr 397) om utredning angående skatten för hundar.

Vi fick i slutet av år 1970 uppdraget att se över de gällande bestämmelserna beträffande hundskatten. Några särskilda direktiv har inte lämnats för utredningsuppdraget.

Som ett led i fullgörande av uppdraget har vi låtit utföra olika undersökningar. Sålunda tillställde vi i början av år 1971 rikets samtliga kommuner ett frågeformulär för att få reda på kommunernas praktiska erfarenheter av hundskattens administration, hundskattemedlens användning m. m. I början av år 1972 gick vi åter ut med en rundskrivelse för att få en del kompletterande upplysningar. Resultatet av dessa enkäter redovisas närmare i kap. 7. Vi har i anslutning till

enkäterna också tagit kontakt med olika hundorganisationer och haft överläggningar med bl. a. företrädare för Svenska Kennelassociationen och Hundfrämjandet. Även flera berörda myndigheter har kontaktats. Härutöver har studiebesök skett, bl. a. hos den myndighet som administrerar hundskatten i Stockholms kommun samt vid djursjukhuset i Helsingborg.

Vi har även belyst hur hundskatten är ordnad i vissa andra länder. Genom utrikesdepartementets försorg har material insamlats från både våra nordiska grannländer och en del andra europeiska stater. Detta material redovisas i kap. 4.

Ett antal skrivelser har vidare tillställts oss från enskilda personer och organisationer. De har behandlats i samband med de frågor till vilka de hänförs.

2.1 Tiden före år 1923

Redan i 1800 års bevillningsförordning förekom en särskild skatt för hundar. Denna upphävdes dock år 1810 för att genom 1812 års bevillningsförordning återupplivas. I 1815 års bevillningsförordning var hundskatten åter utesluten. I syfte att åstadkomma minskning i det alltför stora antalet hundar, som "utan något gagn underhölls och i synnerhet i huvudstaden åstadkom allmän vantrevnad", beslöts vid 1859–60 års riksdag, att varje stad liksom varje församling på landet skulle äga att för längre eller kortare tid bestämma en årlig skatt, ej överstigande fem riksdaler riksmünt, som inom kommunen boende personer, vilka innehade hundar, skulle erlägga för varje sådant djur. Riksdagsbeslutet sanktionerades genom Kungl. Maj:ts kungörelse den 12 juli 1861.

Härefter reglerades frågan i Kungl. Maj:ts kungörelse den 1 juni 1877 angående skatt för hundar, vilken gällde fram till 1923 års lagstiftning. Enligt kungörelsen var hundskatten fakultativ. Kommun ägde inte bara besluta huruvida skatt skulle tas ut för hundar eller vissa slag av hundar utan även bestämma skattens storlek. Skatten fick dock ej överstiga 15 kr. Skogsstatens personal var fri från beskattning för sådana hundar som användes i tjänsten. Innehavare av hund skulle varje år skriftligen uppge hur många hundar han hade samt av vad slag de

var. Uppgifterna lämnades i stad till vederbörande uppbördsmyndighet och på landet till kommunalnämnden. Om ej annorlunda bestämts av kommunen skulle hundskatten betalas samtidigt som uppgift om hundinnehav lämnades. Bestämmelserna i kungörelsen var straffsanktionerade; dubbel hundskatt och böter kunde ifrågakomma.

2.2 1923 års lagstiftning

Med tiden restes krav på införande av en obligatorisk hundskatt. Likaså gjordes framställningar i syfte att låta hundskatten få större betydelse i den kommunala hushållningen.

I en motion vid 1922 års riksdag (II: 49) föreslogs, att riksdagen skulle hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning rörande lämpligheten av att för hela riket låta införa obligatorisk hundskatt till det belopp, som kunde anses lämpligt, att i första hand användas till gottgörande av skada som uppkommit genom hundar. Som huvudmotiv framhölls i motionen den skada, hundar stundom åstadkom genom dödande av får, fjäderfä m. m. I sitt betänkande (BeU 1922: 17) anförde emellertid bevillningsutskottet, att enligt utskottets mening motionären inte anfört tillräckliga skäl för begränsning av den självbestämningsrätt, som sedan gammalt tillkom kommunerna på ifrågava-

rande område. Motionen vann inte riksdagens bifall.

Såsom ett led i strävandena att bekämpa vattuskräck bland husdjur upptog medicinalstyrelsen frågan om införande av obligatorisk hundskatt. Efter att ha inhämtat olika myndigheters yttranden inkom styrelsen den 31 augusti 1922 till Kungl. Maj:t med framställning i ämnet. Enligt styrelsens mening skulle inte enbart en anmälningsskyldighet medföra en tillfredsställande kontroll över inom riket befintliga hundar. Det enda effektiva medlet skulle vara att införa en obligatorisk hundskatt i rikets samtliga kommuner. Härigenom skulle även den fördelen vinnas, att vederbörande kommun, åt vilken torde böra anförtros tillsynen över eventuella föreskrifters efterlevnad, bereddes en inkomst till bestridande av de med kontrollen förenade kostnaderna, något som ej skulle bli fallet, om enbart anmälningsskyldighet stadgades. För övrigt skulle den obligatoriska beskattningen antagligen även medföra den fördelen, att hundarnas antal något minskades.

Även jaktsakkunniga upptog i sitt den 15 maj 1922 avgivna betänkande II frågan om införande av obligatorisk hundskatt. Mot bakgrund av de skador som kringströvande hundar vållade på villebråd och som hade sin främsta grund i den bristande vård och tillsyn som många hundägare lät komma sig till last, förordade de sakkunniga, ehuru med viss tvekan, en obligatorisk hundskatt. En obligatorisk och något förhöjd hundskatt skulle avsevärt minska hundarnas antal och därmed också skadegörelsen.

I proposition (prop. 1923: 200) framhöll departementschefen att krav på införande av en obligatorisk skatt för hundar framkommit från flera håll och med olika utgångspunkter. Departementschefen erinrade om de förslag som presenterats av motionären vid 1922 års riksdag, medicinalstyrelsen och jaktsakkunniga. Han påpekade vidare att bland de myndigheter, som avgivit yttranden i fråga om införande av en obligatorisk hundskatt, den meningen syntes vara allmän, att en sådan beskattning skulle vara till stort gagn. Departementschefen fann också fullgiltiga

skäl föreligga för en allmän beskattning av hundar och anförde bl. a. följande (s. 15 ff).

Med den betydande olikhet, som äger rum i fråga om sättet för användningen av hunden såsom husdjur, är det helt naturligt, att olika synpunkter kan läggas på problemet om hundarnas beskattning. Vid skilda användningssätt och för olika slag av hundar ävensom med hänsyn till växlande lokala förhållanden ter sig spörsmålet i viss mån olika. Hundar, vilka hava sin huvudsakliga eller enda användning såsom sällskapshundar, är väl i regel icke till sådant förfång för allmänheten, för husdjur eller villebråd, att ur den synpunkten vare sig kontroll över hundarna eller begränsning av deras antal kan vara tillräckligt motiverad. I fråga om denna kategori framträder emellertid en annan synpunkt, i det att dylika hundar i allmänhet hava karaktären av lyx, vilken bör göras till föremål för regelmässig beskattning. En annan grupp är de mer eller mindre utpräglade jakthundarna vilka, särskilt om de tillåtas ströva omkring utan tillsyn, ofta bedriver mycket ofog och åstadkommer betydande skada bland mindre tamdjur och å villebrådet. Av dessa orsaker torde en beskattning med ty åtföljande kontroll här vara fullt på sin plats. Syftet med beskattningen skulle därvid huvudsakligen vara att begränsa antalet löst kringdrivande hundar. En beskattning i förening med kontroll skulle givetvis begränsa förekomsten av sådana hundar. I vissa fall har hundar användning huvudsakligen såsom gårdvarar, vakt- eller vallhundar eller för andra nyttiga ändamål. En beskattning av hundarna torde väl i dylika fall te sig mindre väl motiverad, om man blott ser beskattningen såsom ett medel att begränsa hundarnas antal. Men den skulle otvivelaktigt bidra till att införa bättre tillsyn och kontroll även över dessa hundar. Slutligen ställer sig frågan om hundbeskattningen olika i trakter med gles befolkning och i orter med mera sammanträngd bebyggelse. I de senare, alltså förnämligast i städer men även i köpingar och municipalsamhällen, gör sig behovet av kontroll och begränsning av hundarnas antal starkare gällande än i de förra. Detta visar sig också däri, att landets samtliga städer redan med nu gällande bestämmelser infört hundskatt.

Om sålunda skälen för en hundbeskattning framstår med olika styrka allt efter växlande förhållanden, synes man emellertid icke kunna förneka, att under alla omständigheter behovet av en ordnad kontroll över hundarna förefinnes. Detta har av medicinalstyrelsen särskilt betonats men synes kunna göras gällande även från andra synpunkter än de av medicinalstyrelsen företrädde. Redan på grund av kostnaderna för denna kontroll bör densamma förenas med åtminstone någon skatt å hundarna. Därtill kommer, att samhällenas kostnader för renhållning och hygien påverkas av förekomsten av hundar. Jag vill ock erinra, att de i samband med beskattningen stående kontrollanordningarna är ägnade att bättre komma till rätta med s. k. okynnesshund och sådan hund, som tillåtes ströva omkring å annans jaktmark och där anställa skadegörelse.

Den föreslagna obligatoriska hundskatten utformades i propositionen i allt väsentligt på samma sätt som den tidigare fakultativa beskattningen. Eftersom hundskatten gjordes obligatorisk infördes ett minimum, under vilket skattens belopp inte fick bestämmas. Med hänsyn till de skiftande förhållanden som förelåg beträffande såväl hundarnas användning som mellan olika orter sattes minimibeloppet ganska lågt samtidigt som maximibeloppet höjdes. Departementschefen avvisade ett förslag om rätt för kommunerna att bestämma hundskatten till högre belopp inom tätare bebyggda områden. Som skäl härför angavs bl. a. praktiska tillämpningssvårigheter. Däremot bereddes kommunerna vissa differentieringsmöjligheter genom att municipalsamhälle eller köping, som inte utgjorde egen kommun, erhöll beskattningsrätt. Ej heller godtog departementschefen tanken på en differentiering av skatten med hänsyn till olika slag av hundar.

Departementschefsförslaget innebar i sammandrag följande. För varje hund skulle hundskatt årligen erläggas till den kommun där hunden stadigvarande vistades. Influtna hundskattemedel fick av kommun användas på sätt som kommunen bestämde. Från skatteplikt undantogs hundar som ej uppnått en ålder av tre månader, liksom lapparnas renhundar. Skattskyldigheten ålåg den person som stadigvarande innehade hunden. Skatten skulle av kommunen bestämmas till ett för varje hund lika belopp, lägst 5, högst 30 kr för kalenderår. För hundar tillhörande skogsstatens personal skulle skatten dock alltid utgöra fem kr. En särskild regel gavs för det fall där hund under löpande år överflyttades till annan kommun, så att den under året stadigvarande innehades i flera kommuner. I sådant fall skulle skatt erläggas jämväl till den senare kommunen, därest skattesatsen för hunden i den kommunen var högre än det belopp, som för året redan erlagts i skatt. Ifrågavarande bestämmelse tillkom i syfte att hindra eventuella försök att från kommun med hög hundskatt till kommun med låg sådan skatt överflytta hund vid årsskiftet för att undgå den högre

skatten. Emellertid skulle inte full hundskatt erläggas i den nya kommunen. I stället skulle avdrag från skatten i den nya kommunen få ske med vad den skattskyldige visade att för året erlagts i skatt för hunden till annan kommun.

Skattskyldig hade vidare att årligen anmäla hundinnehav till vederbörande kommunala uppbördsmyndighet, tillika med angivande av hundens ras, ålder, kön och färg. Om ej annat bestämts skulle hundskatten erläggas samtidigt med anmälan. Ett särskilt hundskatteregister skulle föras med uppgift även om de skattskyldiga. Departementschefsförslaget innehöll också regler om skattemärke, böter, straffskatt, åtal och indrivning av skatt.

Propositionen godtog i allt väsentligt av bevillningsutskottet (BeU 1923: 34). Utskottet fann emellertid inte tillräcklig anledning föreligga att låta skogsstatens personal förbli i privilegierad ställning i fråga om skyldigheten att erlägga hundskatt. Det i propositionen framlagda förslaget om en lägre skatt för dessa fall godtog således inte.

I motion II: 286 vid 1923 års riksdag hade yrkanden framställts om vidgade beskattningsområden samt om hundskattemedlens användning i vissa fall. Bevillningsutskottet avtog motionen och anförde följande.

Huvudsyftet med den i motionen II: 286 gjorda hemställan synes vara, att hundskattemedlen komme att i främsta rummet användas till ersättande av skador, som åstadkommit av hundar. Även om det skulle befinnas önskvärt, att från det allmännas sida åtgärder vidtogs för ersättande av sådana skador, synes emellertid en sådan ersättning icke böra ordnas på sätt motionären föreslagit. För övrigt torde de kontrollbestämmelser, som föreslagits i propositionen, innebära ökad garanti för att hundar, som anställt skadegörelse, blir identifierade och för att härigenom ersättning skall kunna utkrävas av ägarna. Gentemot motionärens förslag att utvidga beskattningsområdena ville utskottet framhålla, att en sådan anordning sannolikt komme att leda till att skatten inom landstingsområdets samtliga kommuner sattes till samma belopp, vilket med hänsyn till de särskilda förhållanden, som kan råda inom olika kommuner, måste anses såsom en olägenhet. Därtill kommer, att landstingen icke äger samma möjlighet som kommunerna att övervaka efterlevnaden av föreskrifterna, varför den möjlighet till en ordnad kontroll över hundar, propositionen erbjuder, skulle komma att äventyras genom ett bifall till sistberörda motion.

Riksdagen godtog utskottets betänkande (rskr 147) och förordning (1923: 116) angående skatt för hundar utfärdades.

2.3 *Ändringar i 1923 års förordning*

Den utformning hundskatten fick genom 1923 års förordning kom därefter inte att ändras i mera väsentlig mån. De ändringar som skedde rörde antingen den skattefria kretsen av hundar eller skattens höjd.

Vid 1942 års riksdag beslöts att skattefrihet skulle föreligga för krigsmakten tillhörig tjänstehund eller för enskild person tillhörig hund så länge den, efter godkänd tjänstedressyr, på grund av särskild förbindelse skulle hållas till krigsmaktens föfogande. År 1943 justerades skatten till lägst 10, högst 50 kr. Vid 1945 års riksdag skedde en del smärre ändringar i förordningen. Således skulle enligt 5 § i förekommande fall uppgift lämnas även om hunds militära registerbeteckning. I 11 § intogs en hänvisning till dåvarande uppbördsförordning, innebärande att till betalning förfallen hundskatt fick utmätas på samma sätt som skatt enligt nämnda förordning.

Av större betydelse var de ändringar som vidtogs genom 1954 års lagstiftning. Ändringarna innebar främst att den skattefria kretsen vidgades och att skattens maximibelopp höjdes. I dessa hänseenden må följande nämnas.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 februari 1953 från överläkaren vid kirurgiska avdelningen på Sabbatsbergs sjukhus anhölls om skattefrihet för experimentalhundar. Överståthållarämbetet framhöll i sitt utlåtande över skrivelsen bl. a. att den väckta frågan syntes vara av relativt begränsad betydelse och att det knappast var motiverat att enbart för ifrågakvarande slag av hundar vidtaga en ändring i hundskatteförordningen. Liknande skäl för skattebefrielse kunde enligt ämbetet åberopas även för andra slag av hundar. Stockholms stadskollegium hemställde i ärendet om sådan ändring i hundskatteförordningen, att kommun i de fall, där dylik åtgärd prövades skälig med hänsyn till

föreliggande omständigheter, medgavs rätt att befria från skattskyldighet. Stadskollegiet åberopade därvid ett av kammarkontoret avgivet yttrande där det bl. a. uppgavs att enligt praxis i Stockholm hundskatt ej debiterades för ledarhundar för blinda.

Departementschefen erinrade i proposition (prop. 1954: 5) om att behovet av en ordnad kontroll över hundar särskilt framhållits vid tillkomsten av 1923 års lagstiftning. Med denna utgångspunkt hade det varit naturligt att göra den tidigare fakultativa hundskatten obligatorisk. Undantag medgavs också endast i vissa i förordningen direkt angivna fall, där synnerliga skäl förelåg för skattebefrielse och där kravet på kontroll inte kunde anses bli eftersatt. Dessa synpunkter borde enligt departementschefen alltså vara vägledande vid bedömningen av frågan om ytterligare undantag från beskattningen. Stockholms stads förslag att i författningen införa en allmän bestämmelse om rätt för kommun att medge befrielse från skyldighet att erlagga hundskatt i sådana fall, då detta av föreliggande omständigheter prövades skäligt, avvisades därför av departementschefen. Ett bifall till förslaget skulle innebära att hundskatten ånyo i viss utsträckning gjordes fakultativ, framhöll departementschefen.

Däremot ansåg departementschefen att skattefrihet borde medges för hundar som användes för vetenskapliga ändamål, ledarhundar för blinda samt även för hundar tillhöriga diplomater. Vidare föreslogs i propositionen, som en konsekvens av det förändrade penningvärdet, att hundskattens maximibelopp skulle höjas från 50 till 75 kr. Propositionen godtog av riksdagen (BeU 1954: 5, rskr 52).

Vid 1964 års riksdag hemställdes i en till allmänna beredningsutskottet hänvisad motion (II: 761), att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning rörande hundskattemedlens användning. I motionen nämndes användning för ändamål ägnade att förbättra naturvård och jaktvård, m. m.

Utskottet inhämtade yttrande över

motionen från Svenska stadsförbundet och Svenska kommunförbundet. Stadsförbundet framhöll bl. a. följande.

Vid hundskatteförordningens tillkomst anfördes att kontroll över hundarna erfordrades av sanitära orsaker och att en särskild avgift borde uttagas för att bestrida de därmed förenade kostnaderna. Vidare framhölls den skada och de olägenheter i övrigt som orsakas av hundar. Dessa skäl syntes alltså äga giltighet. Registrering, debitering och uppbörd medförde ganska omfattande administrativa besvär och icke obetydliga kostnader för kommunerna. Hundskatten var därför att anse som en skälig registreringsavgift. Liksom hittills borde det kunna överlätas på kommunerna att besluta om hundskattemedlens användning. Förbundet avstyrkte motionen.

Även kommunförbundet avstyrkte motionen och anförde i stort sett samma synpunkter som stadsförbundet. Skulle kommunerna även i fortsättningen ombesörja registrering, debitering och uppbörd av hundskatten borde de också få bestämma över medlens användning.

Allmänna beredningsutskottet fann enligt sitt av riksdagen godkända betänkande nr 42 de ändamål, för vilka motionärerna ansett hundskatten böra användas, i och för sig vara beaktansvärda. Enligt utskottets mening utgjorde detta dock inte tillräckligt starka skäl att ändra regeln om kommunernas fria bestämmanderätt över skattemedlen. Motionärernas förslag ingav också principiella betänkligheter. Utskottet ville således erinra om att statsmakterna intagit den ståndpunkten att specialdestination av skatter i allmänhet inte borde förekomma och att därför under de senaste årtiondena en successiv avveckling av dylika specialdestinationer skett. Under hänvisning till det anförda hemställde utskottet att motionen inte måtte föranleda någon riksdagens åtgärd. Riksdagen avslog motionen.

Vid 1965 års riksdag hemställdes i motionerna I: 471 och II: 568 om utredning i avsikt att pröva huruvida hundskatten borde bibehållas eller om undantagen från skatteplikt borde utvidgas att avse vissa nyttohundar, såsom polishundar, jakthundar m. fl. Därest skatten bibehölls kunde det enligt motionärernas mening ifrågasättas, om den inte borde utgå med enhetliga belopp,

oberoende av kommungränser, och om inte annan än kommunen borde ansvara för uppbörden. Vidare borde åtgärder övervägas för att hundskattemedlen skulle komma hund- och viltvården till godo.

Bevillningsutskottet (BeU 1965: 15) ansåg att de skäl, som låg bakom 1923 års obligatoriska hundskatt, alltså var gällande och att således hundskatten borde bibehållas. Beträffande utredningsyrkandet om en utvidgning av gruppen skattefria hundar erinrade utskottet om att undantag från skatteplikt hittills endast medgivits i vissa direkt angivna fall, där synnerliga skäl för skattebefrielse förelegat. Därvid hade kravet på kontroll inte eftergivits. Dessa synpunkter ansåg utskottet alltså vara vägledande, och tillräckliga skäl att medge ytterligare undantag ansågs inte föreligga. Utskottet uttalade vidare.

Motionärerna ifrågasätter även om inte hundskatten bör utgå med lika belopp oberoende av kommungränser och om inte uppbörden bör anföras åt annan än kommunen. Utskottet finner att frågan om skattens höjd vid växlande lokala förhållanden ter sig väsentligen olika. Så torde exempelvis sanitära åtgärder erfordras i högre grad i städer än på landsbygden. I den mån kommunerna vidtager sådana särskilda åtgärder för hundvården, som förordas i motionerna, torde även kostnaderna i hög grad påverkas. Med hänsyn härtill bör kommunerna äga rätt att fastställa hundskatten till lämpligt belopp inom de i förordningen angivna gränserna. Eftersom hundskatten till övervägande del får anses utgå såsom ersättning till kommunerna för deras särskilda kostnader för hundarna, finner utskottet även, att kommunerna bör ansvara för uppbörden av skatten.

Vad därefter angår åtgärder för att hundskattemedlen skall komma vissa ändamål till godo, skulle en lagstiftning i sådant syfte innebära ändring av regeln om kommunernas fria bestämmanderätt över skattemedlen. Samma yrkande framställdes vid 1964 års riksdag men avvisades. Allmänna beredningsutskottet framhöll bl. a., att specialdestination av skattemedel i allmänhet icke borde förekomma. I de nu förevarande motionerna har ytterligare skäl icke framkommit, som ger anledning till ändrat ståndpunktstagande i frågan.

Vid 1965 års riksdag hemställdes vidare i motionen II: 573 om utredning i syfte att medge kommunen rätt att besluta om olika skattesatser för hundar inom olika delar av en och samma kommun. Till stöd härför åberopade motionärerna huvudsakligen, att städerna genom inkorporering fått rena

landsbygdsområden inom sina administrativa områden och att den i städerna vanligtvis höga hundskatten i sådana områden tedde sig omotiverad och orättvis, eftersom kostnaderna för hundar var större inom tätbebyggda områden än på landsbygden.

Bevillningsutskottet (BeU 1965: 15) framhöll att det i och för sig torde vara riktigt, att kostnaderna för hundarna kunde variera så som motionärerna anförde. Utgiftsstaten för en kommun med tätbebyggelse och för en annan kommun med övervägande landsbygdsområden torde emellertid te sig olika i mer väsentliga hänseenden än i fråga om hundarna. Kommunkattskatten utgick emellertid med enhetliga belopp, oavsett om kommunen införlivat landsbygdsområden eller ej. Den av motionärerna förordade skattedifferentieringen skulle strida mot gängse principer för kommunal utdebitering. Den f. n. enkla debiteringen av hundskatten skulle vidare genom en sådan åtgärd försvåras och medföra ökade kostnader. Utskottet avstyrkte bifall till motionerna. Dessa avslogs också av riksdagen.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 december 1967 hemställde rikspolisstyrelsen om frihet från skatt för hundar som tillhör polisväsendet eller står till dess förfogande. Vidare hemställde generaltullstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 juni 1968 om frihet från skatt för hundar som ägs av tullverket och används vid smugglingsbekämpning. Departementschefen framhöll i proposition 1968: 135 att, såsom uttalats av bevillningsutskottet vid 1965 års riksdag (BeU 1965: 15), undantag från skatteplikt för hund borde medges i mycket begränsad omfattning. Beträffande polis- och tullväsendets hundar förelåg dock särskilda skäl till undantag från skatteplikten. Skälen var i stort sett desamma som föranledde 1942 års riksdag att undanta krigsmaktens hundar från skatteplikt, nämligen att hundarna var till stor nytta för det allmänna och att de i regel inte åsamkade kommunerna några större olägenheter. Den i propositionen föreslagna utvidgningen av den skattefria kretsen godtogs också av riksdagen (rskr 570).

Hundskatten kom även att behandlas vid 1969 års riksdag. I propositionen 1969: 135 föreslogs bl. a. att den nuvarande begränsningen i kommuns rätt att bestämma hundskattens storlek skulle slopas. Departementschefen framhöll att kommunen enligt hundskatteförordningen tillagts stort inflytande i fråga om hundskatten. Detta gällde framför allt kommunens rätt att fritt bestämma över användningen av influtna hundskattemedel. I propositionen uttalade departementschefen vidare.

Föreligger behov för kommun att höja hundskatten, torde detta i de flesta fall kunna ske inom ramen för de nuvarande, av riksdagen fastställda skattesatserna. Det kan dock ej uteslutas, att en i och för sig motiverad höjning inte kan ske på grund av det nu gällande maximibeloppet. Med hänsyn härtill och mot bakgrunden av penningvärdets utveckling sedan år 1954, då de nuvarande skattesatserna fastställdes, kan därför en höjning av skattens maximigräns synas lämplig.

Emellertid har jag nyss framhållit den självständighet med vilken kommunen har rätt att besluta i frågor rörande hundskatten. Detta gäller inte minst kommunens rätt att bestämma över hundskattemedlens användning. Det synes mig därför rimligt att kommunen också medges rätt att själv få besluta om skattens höjd utan att kommunen därvid måste begränsa skattebeloppets storlek till ett av statsmakterna generellt bestämt maximibelopp. Jag förordar med hänsyn härtill att den nuvarande, i hundskatteförordningen angivna begränsningen i fråga om hundskattens storlek, såväl beträffande maximi- som minimibeloppet, slopas.

Med anledning av propositionen framfördes vid 1969 års riksdag motionsvägen olika yrkanden. Likaså inkom till bevillningsutskottet skrivelser från olika organisationer. I motionerna I: 1083 och II: 1251 samt I: 1093 och II: 1261 yrkades avslag på propositionen med hänsyn till bl. a. riskerna för skattehöjningar. I de två sistnämnda motionerna ifrågasattes även om en avgift, som endast drabbar ägarna av vissa husdjur, skall betecknas som en skatt. I motionerna liksom i ett flertal skrivelser, som inkom till bevillningsutskottet från organisationer, vilka företräder hundägarnas intressen, framhölls hundens betydelse som sällskap och som vakt för äldre, ofta mindre bemedlade personer samt riskerna för att hundskatten skulle tjänstgöra som en kommunal budgetregulator.

I motionerna I: 1081 och II: 1249 samt I: 1082 och II: 1250 tillstyrktes förslaget i propositionen men motionärerna ville också ge kommunerna rätt att differentiera skatten när ägaren är exempelvis ensamboende eller folkpensionär, om hunden hålls i tätort eller glesbygd. I anslutning till denna fråga uttalade bevillningsutskottet i sitt betänkande 1969: 65 följande.

Vid överläggningarna inom utskottet har särskilt framhållits att behovet av en differentiering blir större då den beslutade kommunindelningsreformen genomförs. Risk föreligger då för att i rena landsbygdsområden med för närvarande mycket låg hundskatt denna kommer att höjas till belopp som hundägaren inte hade anledning att räkna med då hunden anskaffades och som inte kan motiveras av kommunernas kostnader.

Beträffande hundskattens konstruktion framhöll utskottet att frågan i skattesammanhang på sätt och vis var perifer, men att det samtidigt var ett spörsmål som angår ett betydande antal människor och i vilket de flesta kan bilda sig en uppfattning. Utskottet tog med anledning härav och med hänsyn till de i propositionen och i motionerna framförda yrkandena upp frågan om hundskatten och dess utformning till principiell prövning. Utskottet framhöll bl. a. följande.

De skäl för hundskattens införande som redovisas i 1923 års proposition var nödvändigheten av en registrering av hundarna med hänsyn till farhågor för spridning av epidemiska sjukdomar genom hundar och med hänsyn till jaktvårdssynpunkter samt i fråga om sällskapshundarna att de skulle utgöra en form av lyx som borde beskattas. Samtidigt framhölls att kommunernas kostnader för renhållning på grund av hundarna var ett motiv för skattens införande. Om man granskar motiven för skattens införande framstår alltså registreringen av hundarna och kostnaderna härför som det primära.

Utskottet vill därför i första hand se hundskatten som en registreringsavgift och anser att åtskilliga skäl talar för en fortsatt registrering av hundarna. Registreringen är närmast en ordningsfråga och övervakningen här av polisiär natur, och man kan med utgångspunkt härifrån ställa frågan om inte vissa rationaliseringsvinster skulle kunna göras genom en centraliserad registrering.

Utskottet fann med hänsyn till dessa synpunkter och till det väsentligt ändrade läge i fråga om hundskatten som uppkommer genom kommunindelningsreformen att en

förutsättningslös översyn av hela hundskattefrågan borde ske. Därvid borde enligt utskottets mening prövas, förutom förutsättningar för det nuvarande systemet, även frågor om skatte- eller avgiftsbelopp liksom de i motionerna aktualiserade spörsmålen rörande olika slag av differentiering. Bevillningsutskottet ansåg sig inte kunna tillstyrka förslaget i propositionen om att kommunerna utan några begränsningar skulle få fastställa skattens höjd. Med hänsyn till att den senaste högsta skattesatsen fastställdes år 1954 förordade utskottet dock att nämnda gräns höjdes till 100 kr.

I propositionen hade även föreslagits en modernisering av straffbestämmelserna m. m. Dessa förslag godtog av utskottet.

I skrivelse den 20 september 1968 till statsrådet och chefen för justitiedepartementet avsåg Svenska kennelklubben att fästa uppmärksamheten på att det under tiden från hundskatteförordningens tillkomst skett så stora förändringar på det område som rör hundskatten att det vore önskvärt att snarast få till stånd en utredning av alla frågor med anknytning till hundskatten. Enligt Svenska kennelklubbens åsikt var även det tekniska förfarandet vid uppbörd av hundskatten i behov av en översyn i syfte att nå fram till en mer rationell ordning.

Vidare hade Stockholms stad i skrivelse den 21 april 1969 till Kungl. Maj:t överlämnat stadskollegiets utlåtande (1969: 120) med anledning av utredning angående problematiken beträffande hundar i Stockholm. Utlåtandet behandlade förslagen i ett betänkande "Hund i storstad" av en särskild hundutredning inom kommunen. Utredningen förordade bl. a. en revidering av hundskatteförordningen och presenterade ett utkast härtill.

De två sistnämnda ärendena, som inte föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd, berördes även i bevillningsutskottets nyss nämnda betänkande. Den av utskottet begärda utredningen borde även kunna ta ställning till de önskemål som framförts från Stockholms stad och Svenska kennelklubben.

I skrivelse 1969: 397 godtog riksdagen utskottets betänkande.

De nu gällande reglerna om hundskatt är intagna i förordningen (1923: 116) angående skatt för hundar (HundskF). De grundläggande reglerna, liksom skattens allmänna utformning, har inte ändrats sedan år 1923. De ändringar som skett har rört antingen kretsen av skattepliktiga hundar eller skattens höjd. Härutöver har endast en del smärre tekniska justeringar genomförts.

Hundskatten är obligatorisk i den mening att sådan skatt skall tas ut för varje hund i kommunen. Med kommun förstods i förordningen tidigare även municipalsamhälle eller köping, som inte utgjorde egen kommun. Kommunen bestämmer hur de influtna skattemedlen skall användas. Kommunen avgör också skattens storlek inom den genom förordningen uppdragna ramen. Skatten skall bestämmas till ett för varje hund lika belopp, lägst 10, högst 100 kr per kalenderår. En differentiering av skatten med hänsyn till olika områden inom kommunen eller baserad på olika slag av hundar eller grupper av hundinnehavare kan kommunen således inte besluta om.

I förordningen anges skattepliktens omfattning. Skatteplikt föreligger enligt 1 § HundskF inte för

- a) hund, som ej uppnått en ålder av tre månader,
- b) hundar, vilka av lapparna används för renskötelsen,
- c) staten tillhörig tjänstehund inom krigs-

makten, polisväsendet eller tullverket eller enskild person tillhörig hund så länge densamma, efter godkänd tjänstedressyr, på grund av särskild förbindelse skall hållas till krigsmaktens, polisväsendets eller tullverkets förfogande,

d) hund, som enligt 12 § lagen om djurskydd används för vetenskapligt eller därmed jämförligt ändamål,

e) utbildad ledarhund, avsedd att betjäna blind, samt

f) hund, som tillhör tjänsteman vid främmande makts härvarande beskickning eller lönade konsulat.

Vid förordningens tillkomst år 1923 var endast de under a) och b) omnämnda hundarna undantagna från skatteplikt. Som framgått av den historiska översikten har den skattefria kretsen successivt byggts ut. Det har dock genomgående rört sig om relativt klart avgränsade grupper. Eftersom förordningen är tvingande, kan kommun inte besluta om ytterligare utvidgningar av den gynnade kretsen eller eljest underlåta att ta ut skatt i särskilda fall.

Skattskyldighet åvilar den person som stadigvarande innehar hunden vid den tidpunkt då skatteplikt inom kommunen inträder. Huruvida innehavaren är ägare till hunden saknar betydelse. Övergår hundinnehavet från tillfälligt till stadigvarande innehav, som t. ex. då en ursprungligen för kort tid lånad hund övertages, inträder skatteplikten vid

övertagandet. Skatten erläggs alltid för viss bestämd hund. Den, som förut erlagt skatt för en hund men under året byter denna hund mot annan, måste alltså erlägga ny skatt.

För att få kontroll över hundbeståndet och även möjliggöra en effektiv beskattning har hundägare ålagts viss uppgiftsplikt. Enligt 5 § första stycket skall skattskyldig under januari månad varje år till vederbörande kommunala uppbördsmyndighet skriftligen anmäla de hundar, för vilka skatteplikt föreläggas vid ingången av året. Anmälan skall även innehålla uppgift om hundarnas ras, ålder, kön och färg, i förekommande fall även militära registerbeteckning. Däremot behöver namnuppgift beträffande hunden inte lämnas. Inträder skatteplikt under löpande år — exempelvis på grund av förvärv av hund — skall anmälan göras inom trettio dagar därefter (5 § andra stycket). Anmälningsplikt föreligger också beträffande de skattefria hundar som avses i 1 § 1 mom. e) och f), dvs. i fråga om de för de blinda avsedda ledarhundarna samt utländsk beskickningspersonals hundar (5 § tredje stycket).

Över de hundar som anmälts skall enligt 7 § 1 mom. första stycket föras ett särskilt, för kalenderår löpande hundskatteregister, i vilket även skall intas uppgift om hundens innehavare. Beträffande de hundar som avses i 1 § 1 mom. e) och f) skall anteckning göras om skattefriheten.

Skattskyldighet föreligger enligt förordningen för den som under året stadigvarande innehar hund. För vissa fall har speciella bestämmelser lämnats beträffande skattskyldigheten. Eftersom hundskatten skall erläggas till den kommun där hunden stadigvarande innehas, kan under ett år flera kommuner beröras. I 2 § 2 mom. regleras de fall där hund överföres till annan kommun under året. En sådan överföring rubbar inte skyldigheten att utge hundskatt till den första kommunen. Bestämmelsen innebär att skatt skall erläggas även till den nya kommunen men endast om skatten i denna är högre. En avräkningsregel ges i 4 § andra stycket enligt

vilken skatten i den nya kommunen skall minskas med vad hundinnehavaren visar ha erlagts i skatt för hunden till den första kommunen. Bestämmelserna är tillämpliga oavsett i hur många kommuner hunden innehafts.

Enligt 2 § 3 mom. första stycket förfaller skatteplikten inom viss kommun, om hunden dör innan den tid gått till ända, då anmälningsplikt jämlikt 5 § senast kunnat fullgöras. Detsamma gäller om skatteplikt inom samma tid inträder till annan kommun. Skatteplikten inom viss kommun förfaller således endast om hund dör eller definitivt överföres till annan kommun.

Om skatteplikten förfallit enligt 2 § 3 mom. första stycket skall erlagd skatt på anfordran återbetalas (6 § andra stycket). Enligt 2 § 3 mom. andra stycket skall skatt ej erläggas, om det förhållande som föranleder skatteplikt inträder efter september månads utgång. Om således en valp föds efter utgången av juni månad skall skatt inte erläggas för det året. Däremot har den i 5 § andra stycket angivna respittiden ingen betydelse i dessa sammanhang. Om en valp uppnår tre månaders ålder före september månads utgång skall skatt erläggas för valpen, även om respittiden ej utgår förrän i oktober.

Hundskatten skall betalas samtidigt som anmälan enligt 5 § göres. Kommunen har dock möjlighet att bestämma annan ordning för skattens betalning (6 § första stycket). Oavsett hur kommunen har ordnat sättet för skattens betalning skall likväl anmälningsplikten enligt 5 § iakttas. I 7 § 2 mom. återfinns vissa administrativa regler beträffande hundskatten. Kvitto skall lämnas på erlagd hundskatt, liksom särskilt skattemärke. Kvitto är inte nödvändigt när skatten betalas genom insättning på uppbördsmyndighetens postgirokonto. Skattemärket skall vara tillverkat av plåt och lagom stort att fästas vid vanligt hundhalsband. Märket skall innehålla uppgift om kommunens namn, vederbörande årtal samt hundens nummer i hundskatteregistret. Enligt 8 § skall skattemärket vara anbragt på hundens halsband

eller på annat lämpligt sätt. Undantag härifrån får ske om hunden står bunden eller hålles instängd samt även vid jakt under vissa närmare angivna omständigheter.

HundskF innehåller även ansvarsbestämmelser. Enligt 9 § kan böter, högst 500 kr, ådömas den som

1) underlåter att fullgöra anmälningsskyldighet enligt 5 §,

2) genom oriktig uppgift söker undandraga sig skattskyldighet, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken, eller

3) bryter mot 8 §.

Om skatteplikt för hund inom viss kommun under löpande år inträtt i de fall, som avses i 2 § 2 mom., kan hundinnehavare dömas till ansvar enligt 1) endast om han av kommunen anmanats att fullgöra sin anmälningsskyldighet enligt 5 §. Om någon dömes enligt 1) eller 2) skall han dessutom erlägga dubbel hundskatt.

Hundskatt som efter vederbörlig anmälan enligt 5 § eller genom domstols lagakraftvunna utslag är förfallen till betalning, kan utmätas på samma sätt som de skatter som anges i uppbördsförfordningen.

Kommunen har i 11 § andra stycket HundskF tillagts ytterligare maktmedel. Kommun äger nämligen bestämma att hund, för vilken skatten är på nyss angivet sätt förfallen till betalning men ej erlagd, skall omhändertas om skatten ej betalas. Betalas sedan inte skatten inom viss bestämd tid efter det att den skattskyldige erhållit anmaning från kommunen, får hunden dödas. Anmaningen skall innehålla underrättelse om påföljden. De nu angivna åtgärderna får ej vidtas utan att kommunen fattat ett för alla hundar generellt beslut därom. Det räcker således inte med ett beslut i det särskilda fallet.

Avslutningsvis kan nämnas att uppgifter rörande antalet hundar i riket, influten hundskatt, m. m. redovisas under avsnitt 5.3. Ytterligare siffermaterial återfinns i kap. 7.

Genom utrikesdepartementets försorg har vi inhämtat uppgifter om hur hundbeskattningen är ordnad i en del andra länder. Upplysningar har inhämtats från våra nordiska grannländer samt från Frankrike, Italien, Schweiz, Storbritannien och Västtyskland. I det följande redovisas huvuddragen i respektive lands system så långt detta är möjligt med hjälp av det inkomna materialet. Genomgående är hundskatten utformad som en kommunal skatt. Skillnaderna i de olika ländernas lagstiftning ligger främst i skattens tekniska utformning. I Danmark och Frankrike har hundskatten nyligen avskaffats.

Danmark

Genom en ändring i maj 1969 av den danska hundlagen avskaffades hundskatten och registreringsskyldigheten med verkan från den 1 januari 1970. Samtidigt skedde vissa ändringar i lagens skadestands- och försäkringsbestämmelser.

De tidigare bestämmelserna om registrering och beskattning av hundar påminde delvis om dem som nu tillämpas i övriga nordiska länder. Skatten var dock differentierad efter hundens storlek. Vidare utgick dubbel hundskatt i vissa städer, om någon innehade flera hundar. I vissa landskommuner var den första hunden skattefri. I motiven för slopandet av registrering och skatt framhöll man att förändret av hundregistren,

bestyren med hundmärkena liksom indrivningen av skatten utgjorde en inte obetydlig arbetsbörda för myndigheterna. Även för hundägare innebar det äldre systemet en del besvär. Reglerna om anmälan och registrering av hundar syftade till att skapa ett underlag för att driva in hundskatten. Härutöver avsåg reglerna att underlätta identifiering av kringströvande eller skadevällande hundar samt vidare att möjliggöra en kontroll av att den obligatoriska ansvarsförsäkringen tecknats för hunden. I motiven uttalade man vidare att en hundskatt knappast var ett tjänligt medel för att söka begränsa hundbeståndet; skulle sådan effekt uppnås fick skatten bestämmas till mycket höga belopp. Likaså ansåg man att rabieskontroll m. m. kunde fungera tillfredsställande även om registreringen slopades. Däremot föreslogs ingen ändring beträffande den obligatoriska ansvarsförsäkringen. Vederbörande försäkringsbolag svarar även för skada vållad av okänd eller oförsäkrad hund. Hund skall vidare från fyra månaders ålder bära halsband med märke angivande ägarens namn och adress.

Finland

Hundskatten regleras i en förordning från år 1894. Planer på en modernisering av förordningen har förelegat länge. F. n. handhar kommunerna uppbörd av hundskatt och

registrering av hundar. Hundägare skall årligen erlägga hundskatt till vederbörande kommun. Hundskattens storlek får variera mellan 15 och 60 mark för städer och mellan 10 och 30 mark för landskommuner. Den genomsnittliga hundskatten i städerna uppgår till 40 mark (50 svenska kr). Influten hundskatt disponeras efter kommunens gottfinnande. Samerna liksom andra ägare av renhjordar är fritagna från skyldighet att utge hundskatt. Förordningen är inte tillämplig beträffande hund som ej uppnått fyra månaders ålder.

I Helsingfors tillämpas följande förfaringsätt, vilket är likartat i övriga finska kommuner. Hundskatten uppbäres årligen den 5 juni för föregående år. Hundskatt behöver inte erläggas för beskattningsåret, om hunden har dött i januari, överförs till annan kommun inom januari, först i december införs till Helsingfors eller fyller 4 månader först i december.

Ägare av hund skall inom en månad efter det hunden kommit i hans ägo anmäla den för beskattning. Särskilt hundskattemärke erhålles, vilket fästes vid hundhalsband. Halsbandet skall försees med ägarens namn och adress eller telefonnummer.

I samband med inkomstdeklaration till skatteverket bör hundägaren dessutom årligen på vederbörlig blankett anmäla sin hund. Denna årliga anmälan är endast en kontrollåtgärd, som inte ersätter anmälan till kommunen. Vidare föreligger skyldighet att anmäla om hund dör, övergår till annan ägare eller överförs till en annan kommuns område. Enligt hundskatteförordningen påföres hundskatt årligen innehavare av hund intill dess ändringsanmälan göres till kommunen. En avräkningsregel finns för fall där hund överförs till annan kommun; är skatten i den nya kommunen högre än skatten i den kommun där hunden tidigare anmälts till beskattning, skall överskjutande belopp genast erläggas.

Island

De isländska reglerna om hundskatt återfinns i lagen nr 7/1953 angående innehav av hundar och skyddsåtgärder mot binnikemasksjukdom (hydratådssjukdom). Det kan noteras att stads- eller kommunalstyrelser äger bestämma om begränsning av eller förbud mot innehav av hundar inom kommunen. Dylikt förbud skall underställas hälsovårdsministeriet för stadfästelse. Kontrollen av hundinnehavet sker bl. a. med utgångspunkt från att varje skattebetalare i sin självdeklaration skall redogöra för de hundar som han eller av honom försörjda personer äger vid årsskiftet. Därefter upprättar myndigheterna särskilda förteckningar över de hundar som finns inom kommunen. Skatten är differentierad så att lantbrukare eller kreatursägare erlägger en skatt på 15 kr under det att skatten eljest uppgår till 150 kr per år.

Norge

Hundskatten regleras i en lag från år 1925. Vederbörande kommunala organ beslutar om hundavgiftens storlek. I lagen ges dock ett maximum vid 100 kr. För var hund som någon innehar utöver två får dock avgiften bestämmas att utgå med dubbelt belopp, även om gränsen 100 kr därigenom överskrides. Avgiften skall erläggas av hundinnehavaren. Ägaren är dock jämte hundinnehavaren solidariskt ansvarig för avgiften.

Om hund kommer i någons besittning före den 1 juli utgår full hundavgift. Blir någon innehavare av hund senare, uttas bara halv hundavgift, dock att avgift ej utgår för hund som erhållits efter den 31 oktober. För hund, som anskaffats i stället för hund som dött eller kommit bort eller överförs till annan kommun, erlägges inte ny avgift samma år.

Valpar som inte fyllt tre månader är avgiftsfria. Enligt lagen skall vidare hundavgift inte erläggas i vissa särskilt angivna fall. Hit hör vistelse under två månader i en kommun, säterdrift, renhundar, militärhund-

dar, polishundar samt blindhundar. Vederbörande kommunala organ kan dessutom befria hunduppfödare från avgiftsskyldighet. Motsvarande gäller för hund som någon har särskilt stort behov av.

Innehav av hund skall anmälas till skattemyndigheten inom åtta dagar efter förvärvet på ett särskilt formulär. Sedan hund registrerats hos myndigheten, tillställer man därifrån den skattskyldige en betalningsanmodan i form av en postgiroblankett, som skall användas för inbetalning av beloppet för det löpande året. Den årliga uppbörden av hundavgiften äger rum under perioden 1 januari–5 februari.

Frankrike

Enligt lagstiftning år 1971 har hundskatten i Frankrike avskaffats från och med år 1972. Enligt uppgift skulle kontrollsvårigheterna ha varit en starkt bidragande orsak till hundskattens slopande. För de ca 7 milj. hundar som finns i Frankrike erlades skatt bara för omkring 600 000.

Enligt de tidigare reglerna var skatten kommunal. Kommunernas rätt att ta ut skatt var maximerad beträffande skattebeloppen enligt följande (10 francs = drygt 9 kr).

Sällskaps- och jakthundar

15 francs, 23 francs resp. 30 francs i kommuner ej överstigande resp. 50 000, 250 000 och över 250 000 invånare.

Vakt- och övriga hundar som ej är att hänföra till kategorierna sällskaps- och jakthundar

3 francs, 8 francs och 10 francs i kommuner av nyss nämnda storleksordning.

Italien

I Italien indelas hundarna från beskattningssynpunkt i tre kategorier, nämligen lyxhundar, jakthundar och hundar som innehas av person, som yrkesmässigt ägnar sig åt försälj-

ning av hundar. Skatten, som är årlig, uppgår till 6 000, 2 000 resp. 600 lire per hund (1 000 lire = ca 8 kr). Hund skall vara försedd med metallbricka utvisande att skatten erlagts.

Schweiz

I detta land är systemet likartat med det västtyska. Något centralt system finns inte utan hundskatten regleras kantonalt. Ofta är de regionala bestämmelserna av gammalt datum. I kantonen Zürich har dock ny lagstiftning skett år 1971 med i huvudsak följande innehåll. Det åligger kommunerna att årligen upprätta en förteckning över samtliga hundar över sex månader i kommunen. Avgörande är förhållandena den 1 april. Den som innehar hund skall anmäla detta. I lagen ges även regler om kontrollmärken m. m. Dessutom finns föreskrifter om hundhållningen. Härutöver ges regler om hundskattens storlek. För varje hund i kantonen uppgår skatten till 50 francs per år, dvs. ca 62 kr. I tätorter kan föreskrivas en upp till 20 francs högre skatt. Vissa hundar är skattefria. För s. k. ersättningshund tas inte skatt ut samma år som förvärvet sker. Bl. a. för dem som driver handel med hundar medges vissa lättnader i beskattningen. Kommunerna har vidare möjlighet att medge lättnader i ömmande fall. Av hundskatte-medlen tillfaller 2/5 kommunen och 3/5 kantonen.

Storbritannien

I England administreras hundskatten av postverket för kommunernas räkning. På postkontoren löses en licens, som kostar 37 1/2 pence, dvs. ca 5 kr, och som gäller ett år. För samtliga hundar utom de blindas ledarhundar och vakthundar skall hundlicens lösas inom sex månader från hundens födelse.

Västtyskland

Den västtyska hundbeskattningen bestäms i första hand genom delstatlig lagstiftning.

I kommuner med ett invånarantal		För den första hunden		För den andra hunden		För varje ytter- ligare hund	
		Minst DM	Högst DM	Minst DM	Högst DM	Minst DM	Högst DM
Upp till	1 000	12	36	18	54	24	72
" "	3 000	18	48	27	72	36	96
" "	10 000	24	60	36	90	48	120
" "	50 000	30	72	45	108	60	144
" "	100 000	36	84	54	126	72	168
Över	100 000	42	96	63	144	84	192

Bestämmelsernas närmare utformning varierar kraftigt mellan de olika delstaterna. En del gemensamma drag i lagstiftningen föreligger dock.

Hundskatten är en kommunal skatt. I regel föreskrivs en obligatorisk hundskatt på samma sätt som hos oss, vilket således innebär att hundskatt tas ut av varje kommun. Genom delstatlig lagstiftning regleras likaså kretsen av skattefria hundar, liksom även i vad mån skattenedsättning kan komma i fråga. Skatt tas i regel ej ut för vissa slag av nyttohundar, såsom vakt- eller jakthundar, ledarhundar för blinda, hundar som används av polis eller andra myndigheter. Förhållandena varierar här mellan olika stater och i vissa fall åtnjuts full skattefrihet under det att man på andra håll föreskrivit att skatt får tas ut med exempelvis halvt belopp. Det är vidare inte ovanligt att skattelättnader medges den som yrkesmässigt föder upp hundar eller bedriver handel med hundar. För hithörande fall ges olika kontrollföreskrifter.

Likaså uppvisar skattens närmare utformning en del skiljaktigheter i de olika delstaternas lagstiftning. I en del fall anges i den delstatliga lagstiftningen en beloppsram inom vilken skattesatsen skall bestämmas. Skatten varierar därefter ofta med hänsyn till kommunstorleken på så sätt att skatt får tas ut med lägre belopp i mindre kommuner och med högre belopp i större kommuner. I några fall bestäms skatten till ett visst belopp redan genom delstatlig lagstiftning. Ett genomgående drag är att skatten bestäms med hänsyn till antalet hundar i det särskilda fallet. För den andra hunden utgår således

skatt med ett högre belopp än för den första osv. Hundskatten kan på detta sätt sägas vara dubbelt progressiv. Ovanstående skattetabell, som avser delstaten Rheinland-Pfalz, kan nämnas som exempel.

5.1 Inledning

Vårt uppdrag har varit att se över gällande bestämmelser beträffande hundskatten. Dessa återfinns i förordningen (1923:116) angående skatt för hundar. Även om förordningen i vissa avseenden medförde principiellt betydelsefulla nyheter — den viktigaste var att hundskatten gjordes obligatorisk i den meningen att sådan skatt skulle tas ut i varje kommun — byggde lagstiftningen i åtskilliga tekniskt viktiga hänseenden på tidigare bestämmelser i ämnet. Som närmare belysts i samband med historiken i kap. 2 har förordningen också i allt väsentligt bestått under årens lopp. De ändringar som skett har i huvudsak rört skattens höjd och kretsen av skattefria hundar.

I korthet är hundskatten utformad enligt följande huvudlinjer. Hundskatten är obligatorisk. För varje hund skall hundskatt erläggas årligen till kommunen. Skatteplikt föreligger dock inte för vissa, särskilt angivna kategorier hundar. Kommunen har rätt att bestämma skattens storlek inom en i förordningen angiven ram mellan 10 och 100 kr. Kommunen får fritt disponera över influtna hundskattemedel. Skattskyldig är den som stadigvarande innehar hund. Hundinnehav skall varje år anmälas till vederbörande kommunala uppbördsmyndighet. Över anmälda hundar skall föras ett särskilt för kalenderår löpande register (hundskatteregister). Regler

finns också om skattens administration, m. m. Registreringen liksom beskattningen av hundar utgör ett led i regleringen av hundhållningen i landet.

Det finns även andra författningar som rör hundinnehav. Dessa har emellertid andra utgångspunkter och syften. En central författning som rör hundhållningen är lagen (1943:459) om tillsyn över hundar. I lagen föreskrivs att hund skall hållas under sådan tillsyn som med hänsyn till dess natur och övriga omständigheter erfordras för att förebygga att den orsakar skada eller avsevärd olägenhet. Även föreskrifter av skadeståndsrättslig natur finns, och det kan nämnas att hundägare enligt lagen har ett strikt ansvar för skada som hans hund orsakar. I lagen (1938:274) om rätt till jakt finns specialregler som syftar till att skydda villebråd mot skadevällande hundar. Hundhållningen i tätorter erbjuder särskilda problem. Dessa frågor regleras genom 1956 års allmänna ordningsstadga (SFS 1956:617) och de i anslutning till denna utfärdade föreskrifterna i lokala ordningsstadgor. I dessa finns t. ex. föreskrifter om kopplingstvång. Även 1944 års djurskyddslag (SFS 1944:219) bör nämnas i sammanhanget.

Vi vill redan här erinra om att vårt uppdrag begränsats till att behandla frågor rörande hundskatten. De senast nämnda författningarna upptar visserligen frågor som har samband med registrering och beskatt-

ning av hundar. Frågorna är emellertid av den arten att de inte lämpligen bör lösas inom hundbeskattningens ram. Vi har därför inte tagit upp frågor som rör enskilda hundhållning, hundägares ansvar för hund eller frågor som hör hemma i ordningsstadgor m. m.

5.2 Synpunkter på nuvarande ordning

Genom 1923 års lagstiftning infördes en obligatorisk hundskatt i landet. Samtidigt gjordes registreringen av hundinnehavet till ett grundläggande element i beskattningen. Vi kommer i det följande att närmare belysa de skäl, som motiverade den centrala utformningen av denna beskattning, och även diskutera i vad mån de fortfarande äger bärkraft. I anslutning härtil redovisas en del iakttagelser rörande hundskatteförordningens praktiska tillämpning, huvudsakligen med utgångspunkt från våra inledningsvis nämnda rundskrivelser till kommunerna.

Behovet av en obligatorisk hundbeskattning motiverades på olika sätt. Den före år 1923 gällande fakultativa hundskatten förestavades av en önskan att begränsa hundbeståndet i städerna. Denna tanke levde i viss mån kvar vid tillkomsten av 1923 års lagstiftning men hade då närmast aktualitet i jaktvårdssammanhang; man torde främst ha åsyftat de kringströvande hundar som orsakade skada på viltbeståndet. Huruvida den år 1923 införda registreringen och hundbeskattningen haft någon mera avgörande inverkan på hundbeståndet kan inte klarläggas. En allmän önskan om ordning och reda i hundbeståndet torde dock ha legat till grund vid lagstiftningens utformning. Registreringen framstod därvid otvivelaktigt som en angelägen åtgärd. Vid de undersökningar som företagits i anslutning till vår första rundskrivelse till rikets kommuner (se närmare kap. 7) har vi inte funnit något som tyder på att registreringen och hundbeskattningen skulle ha inverkat på hundbeståndets utveckling. Endast några få kommuner, närmare bestämt åtta stycken, har i sina svar på rundskrivelsen angivit som motivering för

bestämmande av hundskattens höjd att man velat begränsa hundbeståndet. Antalet hundar i landet har ökat kraftigt, inte minst under 1960-talet. År 1960 uppgick antalet hundar, för vilka skatt erlagts, till 313 808 och år 1970 uppgick antalet till 399 555. En motsvarande ökning föreligger av nyregistrerade hundar hos Svenska kennelklubben. Det torde vara klart att själva registreringen av hundar skapar ett underlag för ingripanden mot kringdrivande hundar.

Ett annat skäl för den obligatoriska hundskatten betingades av strävandena att bekämpa spridningen av epidemiska sjukdomar genom hundar. I och för sig skulle väl här en registrering varit tillräcklig; en sådan skulle möjliggöra en någorlunda tillfredsställande kontroll. För att i görlig mån få denna kontroll effektiv måste emellertid samtidigt medel ställas till registreringsmyndighetens förfogande. Dåtida epidemiska sjukdomar av ifrågavarande slag är dock numera bemästrade i vårt land. Även om, vilket vissa uppgifter ger vid handen, rabies ökar kraftigt på kontinenten torde lämpligt skydd häremot numera knappast vara att söka skattevägen. Detta måste i stället ske bl. a. genom en fortsatt kontroll i form av karantäner.

Ett ytterligare skäl som framfördes under förarbetena till 1923 års lagstiftning bottnade i tanken på att hundinnehav i vissa fall, främst innehav av sällskapshundar, hade karaktär av lyx, vilken borde göras till föremål för beskattning. Detta skäl, som tidigare haft gammal hävd, får numera sägas ha helt förlorat sin bärkraft.

Som skäl för en hundbeskattning anfördes även att samhällets kostnader för renhållning och hygien påverkas av förekomsten av hundar. Riktigheten härav torde i och för sig inte kunna bestridas. En annan sak är att kostnader av detta slag knappast kan mätas. I vår första rundskrivelse frågade vi efter renhållningskostnadernas omfattning. Endast ett fåtal belysande svar lämnades på denna punkt. Ett mindre antal kommuner försökte visserligen att i viss omfattning mäta kostnaderna. I några fall kunde man därvid peka på vissa konkreta renhållningsåtgärder där kost-

naderna kunde uppskattas någorlunda säkert. Det kan nämnas att den särskilda hundutredningen i Stockholm i sitt betänkande "Hund i storstad", avgivet år 1967, beräknat de kostnader, som Stockholms kommun åsamkas till följd av hundarna, till ca en halv milj. kr per år. I beloppet ingår dock även kostnader för administration av hundskatten och därmed sammanhängande åtgärder.

De nu redovisade skälen var de som huvudsakligen lades till grund för 1923 års lagstiftning. Man framhöll i det sammanhanget också att skälen hade olika styrka i olika delar av landet och att frågan om en hundbeskattning över huvud taget ställde sig olika på den rena landsbygden och i tätorterna. Vissa synpunkter som återopades till stöd för en obligatorisk hundbeskattning vid 1923 års lagstiftning torde, som framgår av det anförda, fortfarande äga giltighet. Självfallet kan emellertid flera av de motiv, som då anfördes, inte tilläggas samma värde i dag, ca 50 år senare. Vi har därför funnit anledning att närmare undersöka vissa frågor som har direkt samband med den centrala frågan om en modern utformning av hundbeskattningen.

För att säkrare kunna bedöma den praktiska tillämpningen av hundskatteförordningen och för att få ett fyligare underlag för våra ställningstaganden tillställde vi, som tidigare nämnts, i början av år 1971 rikets samtliga kommuner en rundskrivelse med frågor rörande hundskattens administration, kostnader, hundskattemedlens användning m. m. Resultatet av denna undersökning redovisas utförligt i kap. 7. Det kan dock finnas skäl att redan i detta sammanhang redovisa några iakttagelser av mera allmän räckvidd.

Vi ansåg det vara av stort intresse att söka få belyst vilka motiveringar som en kommun kunde tänkas ha haft vid fastställande av hundskattesatsen. I de angivna svaren angavs dock inga närmare skäl. Endast undantagsvis kunde man ange några mera preciserade motiveringar. I allmänhet saknades motiveringar helt och i åtskilliga fall angav man

högst allmänna motiveringar, såsom penningvärdets förändring, att andra kommuner hade högre skatt osv. I några fall motiverade man dock klart skattens höjd, t. ex. där man på grund av kommunsammanläggning sökt sammanjämka hundskattesatserna i de olika sammanläggningsdelarna. Likaså saknades normalt något kostnadsmässigt underlag för beräkning av hundskatten i de särskilda fallen. I den mån några beloppsmässiga beräkningar förekommit anknöt dessa till någon speciell utgift för hundämdamål, t. ex. en höjning med ett visst belopp för att lämna bidrag till ett djursjukhus.

Resultatet i den nu redovisade delen av enkäten kan inte betecknas som särskilt överraskande. Vi har också dragit den slutsatsen att hundskattens storlek i allmänhet saknar samband med kommunernas utgifter för hundar.

Vissa allmänna drag har kunnat utläsas när det gäller skattesatserna för landsbygdskommuner och för tätortskommuner. Så har hundskatten regelmässigt varit lägre på landsbygden än i städerna. Vidare har den genomsnittliga skatten stigit med årens lopp. Dessa höjningar synes emellertid ha skett enligt ganska schablonartade grunder. En annan omständighet av intresse är att kommunsammanläggningar vanligen lett till en höjning av hundskatten. Den angivna utvecklingen synes däremot knappast ha något att göra med kommunens kostnader för hundämdamål i det enskilda fallet.

En väsentlig sida av hundbeskattningen rör administrationen och kontrollen av skatten. Även dessa förhållanden har vi fått belysta genom den första rundskrivelsen till kommunerna. Den löpande administrationen med registerföringen har helt naturligt olika dimensioner i skilda kommuner. I de största kommunerna har man exempelvis tagit data-tekniken till hjälp under det att man i mindre kommuner regelmässigt klarat sig med enklare rutiner. Av intresse är dock att något påtagligt samband mellan administrations- eller kontrollkostnader och hundskatten inte kan spåras. Det bör framhållas att normalt endast en obetydlig del av hundskat-

temedlen måste tas i anspråk för att täcka exempelvis administrationskostnaderna. Enligt de lämnade uppgifterna synes dessa kostnader vara något högre i kommuner med högre hundskatt. På motsvarande sätt tenderar administrationskostnaderna att stiga med tätortsgraden. Man bör dock komma ihåg att det här rör sig om mycket obetydliga skillnader räknat i kronor per hund. Satta i relation till de hundskattemedel som inflyter i det enskilda fallet kan de i det följande redovisade siffrorna därför bara tillmätas ett begränsat värde. Till bilden hör även att administrationskostnaderna kan ha beräknats efter olika grunder. Detta förhållande belyses närmare i avsnitt 7.1.5.

Även kontrollen av hundskatten bör uppmärksammas. I allmänhet har man från de kommunala myndigheternas sida inte vidtagit några speciella åtgärder för att kontrollera att hundinnehav verkligen anmäls och att anmälan sker på rätt sätt och till rätt kommun. Skälen härför är ganska uppenbara. Det rör sig om obetydliga belopp i det enskilda fallet och kostnaderna för en mera fortlöpande kontroll skulle inte stå i rimlig proportion till hundskattens ekonomiska betydelse för kommunerna. Den kontroll som förekommer innebär normalt en avstämning av närmast föregående års hundskatteregister. I mindre kommuner förekommer även andra åtgärder, vilka ofta har formen av en kontroll baserad på lokal- och personkännedom. Inte ovanligt är att kommunvalda förtroendemän får sådana bevakningsuppgifter. Oavsett hur kontrollen ordnas torde det vara klart att det ställer sig enklare att övervaka hundskatteförordningens efterlevnad i mindre kommuner än i större tätorter. Som exempel på en längre gående kontroll i en storkommun kan nämnas att man i Malmö kommun byggt upp ett kontrollsystem som förutsätter fastighetsägarnas medverkan.

I vilken utsträckning "skatteflykt" förekommer på förevarande område är självfallet omöjligt att mäta mera exakt. De beräkningar som tidigare gjorts i skilda sammanhang har fått byggas på uppskattningar av

skiftande slag. Vid våra kommunenkäter och kontakter med företrädare för olika myndigheter har man tämligen genomgående pekat på svårigheterna att f. n. få en tillfredsställande kontroll över hundbeståndet, samtidigt som man framhållit att man måste räkna med en inte helt obetydlig "skatteflykt".

Som nyss nämnts får man anse att uppbörd m. m. av hundskatten i det stora hela fungerar tillfredsställande. Skatten erläggs i allmänhet utan anmaning. Sådan kan beräknas ha utfärdats årligen beträffande ca fem procent av alla hundar. Ännu sällsyntare är att ärenden överlämnats till polis- eller kronofogdemyndighet för åtgärder eller att dubbel hundskatt uttagits enligt 9 § HundskF. Här kan man räkna med att det rör sig om ca 0,4 resp. 0,2 % av antalet hundar.

En ofta livligt debatterad fråga gäller hundskattemedlens användning. Enligt 1 § 2 mom. HundskF bestämmer kommunen hur influtna hundskattemedel skall användas. Under årens lopp har i skilda sammanhang framförts önskemål om närmare föreskrifter för hur influtna skattemedel lämpligen bör användas. I allmänhet har ansetts att beloppen i första hand borde användas för olika hundändamål. En utförligare redogörelse för hundskattemedlens användning lämnas i kap. 7, varför endast några kortfattade synpunkter torde vara behövliga i detta sammanhang. Såsom nyss påpekats får kommunerna vidkännas kostnader för hundskattens administration. Härtill kommer utgifter för renhållning m. m. I varierande omfattning och till växlande kostnader har kommunerna också vidtagit särskilda åtgärder för hundar, såsom inrättande av hundrastplatser, hundtoaletter m. m. Vi vill här påpeka att, enligt inhämtade uppgifter från Stockholms hundra i Stockholms kommun, experimentverksamheten med hundtoaletter inte slagit väl ut. Besöksfrekvensen har varit låg och man avser inte att framdeles lägga ned ytterligare kostnader på hundtoaletter.

Utöver kostnader av nu nämnt slag förekommer bidragsgivning för olika slag av hundändamål. I förgrunden träder bidragsgivningen till djursjukhus. Såvitt gäller år

1970 kan som exempel nämnas att vardera av Eskilstuna, Västerås och Helsingborgs kommuner lämnat bidrag med upp mot 100 000 kr till sådant ändamål. Även andra kommuner har lämnat bidrag, i vissa fall med avsevärda belopp. Bidragsgivningen tar också sikte på lokala föreningar inom hundvården.

5.3 Överväganden och förslag rörande huvuddragen för en ny lagstiftning

Inom sitt begränsade område ger registrering- en och beskattningen av hundar upphov till vissa problem av både principiell och teknisk art. Svårigheterna ligger främst i att söka åstadkomma en tillfredsställande avvägning mellan, å ena sidan, krav från såväl allmänt som enskilt håll på ordning och reda när det gäller hundhållningen i landet och, å andra sidan, de enskilda hundinnehavarnas intresse av att inte i onödan åläggas uppgifts- eller skattskyldighet. I sammanhanget bör också noteras att hundskattens speciella natur sätter sin prägel på den allmänna debatten. Det förekommer inte sällan att i hög grad känslomässigt betingade synpunkter anläggs på frågan. Vi har också under vårt utredningsarbete mött synpunkter och önskemål från både hundvänner och hundhatare. Innan vi redovisar våra överväganden och förslag vill vi inledningsvis nämna några kortfattade data om hundbeståndets ökning och skattens utveckling. I kap. 7 ges en närmare redovisning av hithörande frågor.

En fortlöpande markant ökning av hundbeståndet kan noteras. Denna ökning belyses i *tabell 5.1*. Det kan nämnas att begreppet landsbygd i tabellen och i det följande

Tabell 5.1 Antal hundar i riket för vilka skatt erlagts

År	Städer	Lands- bygd	Samt- liga
1955	75 076	225 080	300 156
1960	91 768	222 040	313 808
1965	121 550	233 253	354 803
1969	169 173	216 158	385 331
1970	176 895	222 660	399 555
1971			410 000 ¹

¹ Beräknat antal

omfattar även municipalsamhällen och köpingar. Som framgår av siffrorna har hundbeståndet ökat kraftigast i städerna och där med över 100 %. Vidare bör påpekas att siffrorna avser hundar som anmälts till hundskatteregistren och för vilka skatt sålunda regelmässigt erlagts. Man kan, som tidigare nämnts, utgå från att därutöver finns ett antal hundar för vilka skatt inte erlagts.

Hundskattens höjd och storleken av den totalt influtna hundskatten belyses i *tabellerna 5.2 och 5.3*.

Tabell 5.2 Genomsnittlig skatt per hund i riket, kr

År	Städer	Lands- bygd	Hela riket
1955	39	22	26
1960	49	25	32
1965	56	30	39
1969	57	35	45
1970	58	36	46
1971			50 ¹

¹ Beräknad skatt per hund

Tabell 5.3 Influten hundskatt i riket vissa år, 1 000 kr

År	Städer	Landsbygd	Totalt
1955	2 935	5 001	7 936
1960	4 462	5 640	10 102
1965	6 854	6 919	13 773
1969	9 710	7 621	17 331
1970	10 256	8 110	18 366
1971			20 700 ¹

¹ Beräknat belopp

Som framgår av *tabell 5.2* har den genomsnittliga utdebiteringen stigit. De närmare förändringarna när det gäller kommunernas fördelning efter hundskattens storlek under åren 1955 till 1969 belyses i *tabell 5.4*.

Även hundtätheten per 1 000 invånare är av intresse. Utvecklingen i denna del framgår av *tabell 5.5*.

De nu redovisade siffrorna visar en fort löpande ökning av såväl antalet hundar som hundskatten. Ingenting av tillgängliga uppgifter tyder på en ändring i utvecklingen såvitt gäller hundbeståndet. Tvärtom kan den kraf-

Tabell 5.4 Kommunernas fördelning efter hundskattens storlek, uttryckt i procent

Hundskattens storlek, kr	Städer				Landsbygd				Samtliga			
	1955	1960	1965	1969	1955	1960	1965	1969	1955	1960	1965	1969
-24	8	2	0	0	50	39	29	16	45	34	25	13
25-49	70	56	35	21	49	58	62	67	51	58	58	60
50-	22	42	65	79	1	3	9	17	4	8	17	27

tiga tillväxten av hundbeståndet väntas fortsätta. Flera orsaker torde dölja sig bakom denna tillväxt. Vi har bl. a. sökt analysera de skäl som ligger bakom anskaffningen av hundar. I allmänhet synes anskaffandet vara betingat av önskemål att få sällskap, skydd, hjälp för handikappade, en kamrat för barn och ungdom, användning av hundens egenskaper vid jakt, vakthållning, spaning osv.

Uppenbarligen kan hundinnehav i tätorter vålla en del problem. Hundar kan sålunda orsaka sanitära olägenheter genom att förorena, störa kringboende osv. Dessa och andra liknande problem måste naturligtvis följas med uppmärksamhet av berörda myndighe-

ter, organisationer och enskilda. Det skulle emellertid vara en överdrift att beteckna hund i tätort som någon typisk olägenhet av betydelse för omgivningen. I en tätort förekommer nämligen åtskilliga andra grannlagsproblem av långt allvarigare art. Vid våra undersökningar och kontakter med myndigheter och organisationer har inte heller framkommit något som tyder på att enskilda hundinnehav vållat sanitära olägenheter av sådan omfattning att specialåtgärder är påkallade.

I syfte att begränsa hundinnehavet och därigenom reducera eventuella olägenheter av detta skulle det i och för sig vara tänkbart att kraftigt höja hundskatten till en sådan nivå att den blev mycket kännbar för den enskilde hundinnehavaren. Mot en sådan hundbeskattning skulle dock flera invändningar kunna resas av inte minst principiella skäl. En sådan skatteform skulle bl. a. strida mot en av de väsentliga principerna i vårt skattesystem, nämligen att man i allmänhet inte bör utan tungt vägande skäl skattevägen styra utvecklingen inom ett visst område. En sådan lösning skulle vidare strida mot allmänna demokratiska principer genom att en sådan beskattning skulle komma att slå mycket ojämnt. En kraftig beskattning av hundbeståndet skulle sålunda bl. a. leda till att mindre bemedlade knappast fick råd att hålla sig med hund. I linje med en sådan beskattning ligger den modell av progressiv hundskatt som tillämpas i vissa andra länder, exempelvis på vissa håll i Västtyskland, där skatten blir högre per hund ju flera hundar innehavaren har. Mot denna typ av beskattning kan ungefär motsvarande betänkligheter anföras som mot en kraftigt skärpt beskattning. En sådan beskattningsform skulle dessutom bli krånglig i administrativt och kon-

Tabell 5.5 Antal hundar per 1 000 inv.

Län	1955	1960	1965	1968	1969	1971
AB	32	28	33	36	37	37
C	41	40	44	45	46	43
D	39	39	42	44	45	48
E	34	36	39	36	43	42
F	43	42	47	48	49	51
G	56	58	62	64	64	64
H	49	49	55	55	57	58
I	72	71	80	80	75	82
K	51	56	63	62	63	61
L	82	79	81	78	76	79
M	50	48	50	50	53	53
N	57	59	64	65	68	67
O	26	26	34	35	35	35
P	50	48	54	54	54	55
R	57	55	58	56	61	62
S	42	42	46	50	51	55
T	36	37	42	44	40	47
U	34	33	38	42	42	44
W	40	40	49	52	52	53
X	39	38	44	46	47	49
Y	41	40	42	47	44	46
Z	58	60	68	68	68	71
AC	44	44	48	50	51	55
BD	40	40	45	47	47	48
Hela riket	41	41	46	47	48	49

trollmässigt hänseende.

Vi anser det inte befogat att beskattningsvägen söka begränsa eller dirigera enskilda hundanskaffning. Nödvändiga åtgärder på detta område får i stället vidtagas med stöd av annan lagstiftning, lokala ordningsföreskrifter osv. Vår uppgift blir att avgöra hur frågorna om registrering och beskattning av hundar bör lösas.

En första fråga av grundläggande betydelse avser naturligtvis registreringen av hundar. Skulle det visa sig att man kan avvara denna, försvagas genast motiven för någon form av skatt eller avgift på hundar. En del av skälen för en ordnad övervakning av hundbeståndet genom en fortlöpande registrering har belysts i det föregående. För att närmare söka kartlägga frågan om behovet av registrering har vi haft kontakter med såväl olika berörda myndigheter som hundorganisationer. På grundval av vad som därvid framkommit har vi funnit att behov föreligger av fortsatt registrering av hundar.

För en fortsatt registrering kan sålunda flera skäl anföras. Man kan här peka på huvudsakligen två olika grupper av skäl. En grupp avser mera allmänna intressen av att en kartläggning sker av hundbeståndet. En annan grupp rör de fall där myndigheter och enskilda kan behöva uppgifter av mera konkret slag i fråga om viss hund eller hundinnehavare. De motiv som anfördes för en registrering vid 1923 års lagstiftning är alltså jämt till stora delar aktuella. Utvecklingen har också visat att de dåvarande olägenheterna — främst när det gäller den hygieniska kontrollen — i tillfredsställande omfattning kunnat bemästras genom en obligatorisk registrering av hundbeståndet.

Sett ur det allmännas synvinkel har en registrering åtskilliga funktioner att fylla. En kartläggning av hundbeståndet är sålunda av betydelse för bebyggelseplanering m. m. Hundinnehavet har ökat kraftigt i de expanderande tätorterna och denna utveckling kan antagas fortsätta. Det är därför påkallat att man vid planläggning av bostadsområden, m. m. kan bedöma vilka åtgärder som måste vidtas just med tanke på hundinnehavet.

Hunden spelar även en viktig roll inom försvaret. Visserligen återfinns en del av försvarets hundar inte i hundskatteregistren, eftersom skattefrihet åtnjuts för dem. I händelse av krig måste man emellertid med hänsyn till totalförsvaret på ett någorlunda enkelt sätt kunna få besked om brukshundar som kan inkallas för tjänstgöring. En registrering av hundarna är härvid av största betydelse.

Även från forskningssynpunkt är registreringen av hundar betydelsefull. För den veterinärmedicinska forskningen, genetiska studier, m. m. — det är här inte fråga om experimentalhundar — är det av stort värde att fortlöpande kunna överblicka hundbeståndet i landet.

Sett från den enskildes synpunkt är likaså en registrering av väsentlig betydelse. I samband med skadevållande handlingar, trafikolyckor osv. kan en hund behöva identifieras och hundinnehavaren spåras. Detsamma gäller givetvis bortsprungna hundar. Registreringen kan också, åtminstone i viss utsträckning, underlätta för hundinnehavare att återfå hundar som orätmätigt fränhånts dem.

Som framgår av det anförda kan således åtskilliga skäl anföras till förmån för ett bibehållande av registreringen av hundar. Bortsett från sådana synpunkter som att registreringsförfarandet i vissa fall kan vålla besvär och kostnader kan några påtagliga nackdelar inte anses vara förenade med ett sådant system. Önskemål om att avskaffa registreringen har inte heller framförts. Tvärtom har vid våra överläggningar med bl. a. företrädare för Svenska Kennelassociationen och Hundfrämjandet med bestämdhet från dessa håll framhållits behovet av en fortsatt registrering. Även från polisiärt håll har man betonat hundregistreringens betydelse. Vi har alltså, som nyss framhållits, kommit till den uppfattningen att registreringen bör finnas kvar.

En annan fråga gäller registreringens närmare utformning. Åtskilliga regler i den nu gällande förordningen kan i sak förbättras och även i övrigt göras enklare. Hithörande

mera detaljbetonade spörsmål behandlas längre fram i betänkandet. Av grundläggande intresse är hur registreringen över huvud taget bör vara utformad. I olika sammanhang har man fört fram tanken på ett centralt register, bl. a. för att därmed uppnå vissa rationaliseringsvinster. Andra skäl för en central registrering bottnar i önskemål att mera generellt kunna överblicka hundbeståndet och dess utveckling. Flera grunder kan emellertid åberopas för ett bibehållande av registrens nuvarande kommunala anknytning. Den kanske främsta grunden är utpräglat praktisk-ekonomisk betingad.

Ett önskemål är sålunda att uppgifter snabbt kan inhämtas — och i förekommande fall lämnas — rörande ett visst hundinnehav. Det skulle därvid i och för sig kunna tänkas att ett centralt, för hela landet gällande datatekniskt hundskatteregister inrättades. De tekniska fördelarna med den centrala registerföringen skulle i sådant fall utnyttjas av andra kommuner. En förutsättning för ett sådant utnyttjande är emellertid att dessa kommuner är utrustade med tekniska möjligheter att snabbt kunna tillgodogöra sig — och även till centralregistret överföra — uppgifter av intresse för hundinnehavet. Sådana tekniska resurser föreligger ännu inte hos flertalet kommuner. Det kan ifrågasättas, om de kostnader som skulle vara förenade med ett anskaffande av nödvändig teknisk utrustning motsvaras av de fördelar som skulle vara att vinna, i vart fall när det gäller de mindre kommunerna. Vi har med hänsyn till nu anförda överväganden funnit att den form för registrering av hundar som nu tillämpas är den f. n. mest ändamålsenliga och även billigaste formen. Så gott som samtliga av de kommuner, som i samband med vår första rundskrivelse till dem yttrat sig i registreringsfrågan, har också ansett den nuvarande kommunala registerföringen vara att principiellt föredra framför en central registerhållning. Ett ytterligare skäl för en kommunal registrering ligger i sambandet mellan själva registreringen och hundbeskattningsens utformning. Samhällets kostnader för de enskildas hundinnehav drabbar i

första hand kommunerna. Från denna utgångspunkt är det konsekvent att hundskatten uppbärs av kommunerna. Även om hundskatten konstruerades som en statlig skatt, skulle speciella fördelningsregler bli nödvändiga för att kompensera kommunerna för deras faktiska utgifter. Ett sådant system skulle sannolikt bli krångligt och kostnadskrävande. Än mindre motiverat skulle det vara att låta hundskatten förbli en kommunal skatt men låta en central registrerings- och uppbördsmyndighet — exempelvis länsstyrelse — med stöd av särskilda fördelningsregler betala ut medel till kommunerna. Hundskatten har inte en sådan ekonomisk betydelse att sådana, ofta invecklade regler är motiverade. Beträffande frågan om rationaliseringsvinster bör också ihågkommas att vi i framtiden kommer att ha färre och större kommuner, varav följer att de eventuella vinsterna i denna del i motsvarande mån blir mindre.

Vi har således stannat för att behålla registreringen i dess nuvarande, principiella form och att liksom nu anförtro den åt kommunerna. Detta innebär emellertid att kommunerna också fortsättningsvis måste få ekonomisk ersättning i någon form. En sådan skall naturligtvis först och främst täcka administrations- och kontrollkostnaderna för själva registreringen. Även andra utgifter bör emellertid kompenseras. Exempel på sådana kostnader utgör de svärmätbara renhållningskostnaderna. Dessa utgifter bildar tillsammans den nedersta nivån för de bidrag som kommunerna bör erhålla. Ifrågasvarande bidrag bör helt naturligt liksom hittills erläggas av hundinnehavarna.

Sedan länge har samhällets kostnader för den enskildes hundinnehav tagits ut i form av en skatt som utgår med varierande belopp efter varje kommuns eget bestämmande. Kommunens frihet att själv bestämma hundskattens storlek är dock beskuren genom förordningens dubbla spärrar; skatten skall vara lägst 10 och högst 100 kr.

Den nuvarande beskattningsformen har tillämpats i huvudsak oförändrad sedan förordningens tillkomst år 1923. Den bör

också ses mot bakgrunden av den då rådande administrativa indelningen i landet med bl. a. en mängd små kommuner av landsbygdskaraktär. Utvecklingen på detta område har numera lett till bildandet av färre och större kommunenheter. Denna förändring pågår alltså. År 1923 fanns i riket 2 516 kommuner, varav 111 städer. Vid 1974 års ingång kommer antalet kommuner att ha reducerats till 272. Med tanke på denna omvandling framstår den hittillsvarande beskattningsformen i fråga om hundar inte längre som självklar. Andra beskattningssystem kan tänkas. Kommunens rätt att bestämma skattens storlek inom en angiven ram har också stundom ifrågasatts. Således har man bl. a. från kommunalt håll fört fram tanken på en enhetlig avgift lika för hela landet. Förslag i enlighet härmed har dock tidigare avisats och skälen härför har i allmänhet varit att förhållandena gestaltar sig väsentligen olika i olika kommuner. Så skulle t. ex. en tätortskommun ha att vidkännas betydligt större kostnader för hundarna än exempelvis en renodlad landsbygdskommun.

Vi vill gärna hålla med om att det förr funnits goda skäl för en differentiering av hundskattens storlek. Inte minst mot bakgrund av tidigare kommunindelning med kommunernas ofta mycket betydande skillnader i struktur har en sådan ordning framstått som motiverad. Med den nya kommunindelningen kommer däremot skillnaden mellan olika kommuner att utjämnas i högre grad. Således kommer det för framtiden i varje kommun att finnas en eller flera centralorter. Det kan enligt vår mening allvarligt ifrågasättas om inte numera en annorlunda utformad hundskatt eller hundavgift bättre skulle svara mot nuvarande förhållanden.

Av väsentlig betydelse i sammanhanget är bevillningsutskottets tidigare redovisade betänkande vid 1969 års riksdag (BeU 1969:65) där det uttalades att hundskatten kunde ses mera som en form av registreringsavgift. Det problem som aktualiserats genom uttalandet är av betydelse inte bara av rent principiella skäl utan också med hänsyn

till frågan, om en fortsatt differentiering av hundskatten kommunerna emellan är motiverad.

Vi anser för vår del att det är tveksamt, om man från principiell synpunkt bör tala om en skatt i detta sammanhang. Begreppet skatt för tanken till pålaga med helt annan inriktning och betydelse än vad som i dag kännetecknar skatten på hundar. En framtida "hundbeskattning" bör i stället i görlig mån knytas till registreringen och kostnaderna för denna. Härutöver måste ett visst utrymme ges för att kommunerna skall kunna täcka vissa andra kostnader som förorsakas av hundinnehavet och samtidigt tillgodose befogade önskemål från hundinnehavarnas sida.

Enligt vår mening kan även andra skäl, delvis rent praktiska, anföras mot att i detta sammanhang tala om skatt. Som tidigare framhållits finns det vissa naturliga spärrar för hur högt man kan sätta hundskatten. Skulle man vilja gå långt utöver den nu gällande övre gränsen vid 100 kr måste samtidigt olika former för skattelättnader övervägas. En väsentligt höjd hundskatt fick sålunda kombineras med särskilda möjligheter till skattelättnader eller skattebefrielse för exempelvis personer med mycket små inkomster, pensionärer med endast folkpension, vissa handikappade osv. Ett sådant system skulle dock bli administrativt komplicerat och därmed kostnadskrävande och förutsätta en inte obetydlig kontrollapparat. Redan det sagda visar att en väsentligt skärpt beskattning inte är realistisk, om man vill undvika ett komplicerat dispens- eller restitutionsförfarande. Detta innebär att även en framtida hundbeskattning, oavsett dess utformning i övrigt, torde få hållas på en, relativt sett, rimlig och — med vissa fluktuationer — någorlunda jämn nivå. Hundskatten är inte nu och kommer inte heller att bli någon faktor av betydelse för kommunernas ekonomi. Som ett exempel kan nämnas Täby kommun, som med sitt uttag på 100 kr i hundskatt får anses som en "högskattekommun" i sammanhanget. Om hundskatten helt slopades, skulle detta betyda att kommunal-

skatten i Täby fick höjas med 1 à 2 öre som kompensation.

I anslutning till det nu sagda vill vi erinra om våra i det föregående omnämnda undersökningar. Som framgått av den där lämnade redogörelsen föreligger inget påvisbart samband mellan hundskattens höjd och kommunala kostnader förorsakade av enskilda hundinnehav. De nuvarande, i kommunerna utgående olika hundskattebeloppen har därför i detta hänseende kommit att leda till ojämnheter, något som märkts inte minst i samband med kommunsammanläggningarna.

Av intresse är också att man på sina håll sökt nå fram till en viss enhetlighet i utdebiteringshänseende. Som exempel kan nämnas kommunerna i Örebro län. För detta län utfärdade Svenska kommunförbundets länsavdelning under mitten av 1960-talet en rekommendation om en hundskatt på 50 kr. Rekommendationen följdes då av så gott som samtliga kommuner i länet.

En väsentlig omständighet beträffande frågan om behovet av en differentiering ligger i den pågående kommunindelningen. Vi har nyss erinrat om att det vid 1974 års ingång kommer att finnas 272 kommuner i landet. Som jämförelse har nämnts att det år 1923 fanns 2 516 kommuner, varav 111 städer. De tidigare ofta mycket betydelsefulla skillnaderna mellan kommunerna vad gäller storlek har genom den nya kommunreformen starkt minskat och därmed också behovet av en differentierad hundbeskattning. Den tidigare stora spridningen mellan kommuner med låg hundskatt och de med hög sådan har reducerats. Kommunsammanläggningarna har självfallet varit en kraftigt bidragande orsak här till. Sammanläggningarna har i regel lett till en genomsnittligt högre hundskatt för de i sammanläggningen ingående kommundelarna. Exempel finns dock där skatten inneburet lättnader för hundinnehavare i vissa delar av den nybildade kommunen.

Vi vill i detta sammanhang erinra om att åtskilliga kommuner ställt sig positiva till tanken på en för hela riket enhetlig avgift. I samband med våra kommunenkäter visade det sig att 20 % av kommunerna, representerande

28 % av rikets folkmängd, önskade en sådan ordning under det att 55 % inte hade någon principiell uppfattning i frågan. 25 %, representerande 22 % av folkmängden, önskade av skilda anledningar en fortsatt differentiering av hundskatten. I några fall har därvid som skäl för en bibehållen differentierad beskattning anförts den kommunala självbestämmanderätten. Med hänsyn till den begränsning som gäller i fråga om möjligheterna för kommunerna att bestämma skattens storlek (lägst 10, högst 100 kr) kan invändningarna i detta hänseende tillmätas endast ringa betydelse.

Enligt vår mening kan några tungt vägande skäl från allmän synpunkt inte anföras till förmån för en differentierad hundskatt av hittillsvarande modell. För den enskilde hundinnehavaren spelar hundskatten ofta en underordnad roll. Den högsta tillåtna hundskatten kan sålunda jämföras med t. ex. årskostnaderna för hundmat m. m. Dessa kostnader torde utan vidare normalt kunna beräknas till minst det tiodubbla skattebeloppet.

Vi har därför kommit till den slutsatsen att den differentierade hundskatten bör avskaffas. Vi anser det i stället riktigare och mera ändamålsenligt att se hundskatten som en form av registreringsavgift. Den som skaffat sig en hund får då erlägga en särskild avgift för sitt hundinnehav på motsvarande sätt som gäller i fråga om vissa andra nytto- eller nöjesföremål. Vi anser det också från principiell synpunkt mera tilltalande att rättigheten att inneha hund kostar lika mycket i hela landet. Vi föreslår således att den nuvarande hundskatten ersätts med en enhetlig avgift för hela riket, kallad *hundavgift*.

Med vår uppläggning av hundavgiften som en för riket enhetlig avgift kommer en del andra aktualiserade frågor som sammanhänger med en differentiering av hundskatten i ett annat läge. Särskilt ökas möjligheterna att förenkla reglerna om hundavgiftens administration m. m. vilket är en klar fördel för såväl enskilda som myndigheter. Genom en enhetlig avgift undviks t. ex. de administrativa olägenheter som är förenade med

hundinnehavarens flyttning under året från en kommun till en annan.

Vi vill här först ta upp till diskussion önskemål om differentieringar som skulle anses vara motiverade med hänsyn till förhållandena inom olika delar av en kommun; högre skatt eller avgift i tätortsdelen och lägre i glesbygdsdelen. Godtages vårt förslag om en enhetlig avgift för hela riket skulle det verka egendomligt att arbeta med differentiering inom kommunerna. Dessutom skulle enkelheten i vårt system gå förlorad. Till bilden hör även att en differentierad hundskatt skulle verka omotiverad redan vid en jämförelse med de skiftande möjligheterna för kommunmedlemmarna i olika delar av en kommun att utnyttja den service som bekostas genom den allmänna kommunalskatten.

En differentiering på sådant sätt att exempelvis folkpensionärer skulle få lättnader är vidare mycket svår att förena med rimliga anspråk på enkelhet i den praktiska tillämpningen. Således skulle för folkpensionärerna särskilda villkor få uppställas för att möjliggöra en inkomstprövning i de enskilda fallen. Att generellt befria folkpensionärer kan inte gärna komma i fråga, eftersom antalet folkpensionärer som tillika är hundinnehavare kan bedömas vara tämligen stort samt inkomstförhållandena här kan variera kraftigt. En lösning i enlighet med det nu anförda skulle också aktualisera krav på lättnader för hundinnehavare med låga inkomster över huvud taget.

Ett annat spørsmål som hänger samman med de nu diskuterade frågorna om en differentiering rör förhållandena för dem som driver handel med hundar eller ägnar sig åt hunduppfödning. Genom denna utvecklas ofta renrasiga hundar. I en del länder medges särskilda lättnader för dessa former av hundinnehav. Även till oss har önskemål framförts om motsvarande lättnader. Hundinnehavet i dessa fall skiljer sig från annat enskilt hundinnehav bl. a. genom att det oftast förorsakar kommunerna betydligt mindre kostnader, t. ex. för renhållning.

Från allmän synpunkt framstår det som

angeläget att man får fram rasrena hundar. Detta är av betydelse bl. a. med hänsyn till krigsmaktens behov och med tanke på vissa grupper av handikappade. Det nu anförda skulle därför i och för sig kunna i angivna fall motivera en reducerad beskattning, dvs. en särskild kennelavgift. Vägande skäl kan dock anföras mot en sådan avgift från både principiella och praktiska utgångspunkter. Särskilt bör framhållas svårigheterna att på ett tillfredsställande sätt avgränsa begreppet kennel. Visserligen finns anvisningar utfärdade av veterinärstyrelsen, nr 1/67, rörande vad som skall avses med yrkesmässig hunduppfödning m. m. Anvisningarna anknyter till 8 a § lagen (1944:219) om djurskydd. Enligt detta lagrum får efter den 1 januari 1967 "uppfödning eller försäljning av hundar eller mottagande av hundar till förvaring och utfodring icke drivas yrkesmässigt eller eljest i större omfattning utan att tillstånd därtill lämnats av hälsovårdsnämnden i orten". I anvisningarna uttalar veterinärstyrelsen att förarbetena till 8 a § djurskyddslagen synes ge underlag för följande normer till ledning för tolkning av nyssnämnda uttryck. Med "uppfödning" bör således förstås när någon hos sig samtidigt regelmässigt håller mer än tre avelstikar. Med avelstik förstås tik som valpat minst en gång och som avses för fortsatt avel. Med "försäljning" bör enligt styrelsen förstås när någon, som inte bedriver avel eller uppfödning, hos sig samtidigt har mer än tre hundar, oberoende av ålder och kön, avsedda för försäljning, eller oavsett detta av hälsovårdsnämnden bedömes bedriva försäljning yrkesmässigt eller i större omfattning.

De nu angivna normerna skulle kunna på visst sätt tjäna som vägledning vid utformning av ett skattetekniskt kennelbegrepp. Lägre avgift skulle således kunna fastställas för den som enligt de nyss angivna definitionerna uppfyller villkoren för att bedriva uppfödning eller försäljning av hundar. En lösning enligt det nu skisserade alternativet skulle dock med stor sannolikhet vålla svårigheter i tillämpningen, såväl vad gäller kontrollen av att de för den lindrigare "kennel-

avgiften” angivna villkoren är uppfyllda i det enskilda fallet som när det gäller de administrativa konsekvenserna.

Förutom de nu nämnda svårigheterna uppkommer problem av mera principiell natur, om en lindrigare avgiftsbeläggning skulle ske för hundar som uppföds i kennel. Bl. a. skulle avsteg ske från principen om hundavgiftens enhetlighet. Enligt vår mening förekommer otvivelaktigt andra former av hundinnehav, där behovet av avgiftsbefrielse eller nedsättning av avgiften gör sig gällande med samma styrka som i fråga om innehav av hund i kennel. Sådana behov kan, som förut nämnts, vara betingade av t. ex. sociala eller medicinska skäl. Vi anser sålunda inte att kennlarna i avgiftshänseende bör inta någon särställning. En viss lättnad medges dock beträffande kennlarna, eftersom – vilket vi återkommer till i det följande – den nuvarande skattepliktsgränsen vid tre månaders ålder föreslås höjd till sex månader. Ytterligare lättnader för kennlarna i skattehänseende utgör de redan nu medgivna möjligheterna till avdrag vid inkomstbeskattningen av rörelse. Vidare får man förutsätta att kennelägarna väger in erlagd hundavgift i försäljningspriset. I vissa fall utgår bidrag från rikspolisstyrelsen i samband med avelsfrämjande verksamhet.

När det gäller hundavgiftens storlek vill vi anlägga följande synpunkter. Avgiften skall täcka kostnaderna för registrering, administration och vad därmed sammanhänger. Hit hör också utgifter för kontrollverksamhet, allmän information m. m. Kommunerna får även vidkännas kostnader för renhållning efter hundar. Dessa kostnader skall vägas in i hundavgiften, som också skall täcka andra kostnader, t. ex. för anläggande av hundrastplatser m. m.

Utöver dessa kostnader, som i regel är att se som helt ofrånkomliga eller ”fasta”, finns andra. Redan i dag lämnar sålunda många kommuner i allt mer ökande omfattning bidrag till djursjukvård, olika lokala föreningar osv. Vi förutsätter att denna bidragsgivning fortsätter och utökas. I samtliga fall, där sådan bidragsgivning förekommer, synes

anslag ske med beaktande av att kommunen tillförts hundskattemedel. Hundavgiften måste därför sättas till ett belopp som lämnar utrymme för bidragsgivning.

F. n. äger kommun fritt förfoga över influtna hundskattemedel. Förordningens uppbyggnad synes dock lämna utrymme för uppfattningen att man ursprungligen avsett att influtna skattemedel direkt eller indirekt bort användas för hundändamål av skilda slag. Möjligheter finns också att direkt i lag lämna föreskrifter om hundskattemedlens användning. Vi lägger dock inte fram förslag i sådan riktning. För det första har man i allmänhet undvikit att specialdestinera skattemedel. För det andra finns det ingen möjlighet att konstruera en rättvisande mätare för rikets alla kommuner rörande den lämpliga storleken av bidragen för olika hundändamål. Här får ett visst utrymme lämnas åt kommunerna att närmare bestämma bidragsgivningens omfattning. Emellertid finns det ett område där ett klart behov måste anses föreligga av bidrag från kommunerna. Detta gäller den slutna djursjukvården, som f. n. inte är en statlig angelägenhet. Skäl kan också anföras för att den avelsfrämjande verksamheten erhåller ekonomiskt stöd. I dag lämnar en rad kommuner bidrag till djursjukhusen, i flera fall högst betydande bidrag. Formerna för biståndet från kommunerna varierar också. Sålunda förekommer direkta engångs- eller driftbidrag, lån (ibland ränte- och amorteringsfritt) eller borgen eller tillhandahållande av lokal hyresfritt eller mot billig hyra. I flera fall har bidragen satts i relation till antalet hundar i kommunen eller bestämts till viss andel av influtna hundskattemedel. Det får anses vara ett berättigat krav från hundinnehavarnas sida att stöd i nu beskrivna former lämnas även fortsättningsvis.

En samlad bedömning av kommunernas kostnader för registrering, administration, renhållning, bidragsgivning m. m. leder till att den enhetliga hundavgiften inte kan sättas för lågt. Självfallet går det inte att exakt mäta de angivna kostnaderna. Som framgår av våra undersökningar är de av

kommunerna redovisade "fasta" kostnader-
na måttliga. Vid fastställande av avgiftens
storlek måste dock tillräckligt utrymme be-
redas för bidragsgivning för angelägna ända-
mål, t. ex. till djursjukhus. En schablonise-
ring är i viss mån nödvändig och vi har funnit
att en avgift på 75 kr per hund och
kalenderår kan anses rimlig. Vi föreslår att
en för riket enhetlig avgift av denna storlek
utgår. I förhållande till de skattesatser som
nu tillämpas medför förslaget en skärpning
för flertalet kommuner. I åtskilliga fall är
denna dock av måttlig omfattning, eftersom
ett betydande antal kommuner tillämpar
skattesatser på 40 à 50 kr. Vidare bör
uppmärksammas att många "lågskattekom-
muner" i främst syd- och mellansverige
kommer att omfattas av 1974 års kommun-
sammanläggningar med därav åtföljande
skärpning av hundavgiften i åtskilliga fall.
För det stora flertalet kommuner och hund-
innehavare blir effekten av vårt förslag såle-
des obetydlig. I vissa fall leder förslaget till
en sänkning av hundavgiften. De kommuner
som här berörs redovisar nu betydande
överskott av de influtna hundskattemedlen.

Vi har i det föregående beskrivit grunder-
na för en ny hundavgift. I det följande
kapitlet skall vissa mera tekniskt betonade
frågor närmare presenteras. Vi vill dock
redan här nämna några av de mera väsentliga
ändringsförslagen som anknyter till hundav-
giftens utformning. Kretsen av skattefria
hundar ändras i ett hänseende genom att den
nuvarande skattefriheten för hund, som ej
uppnått en ålder av tre månader, föreslås
utvidgad till sex månader. Detta önskemål,
som framförts sedan länge, är betingat av
bl. a. praktiska skäl. Vidare föreslås en viss
lättnad när det gäller ersättningsanskaffning
för hund som dött under året. Ny avgift
behöver sålunda inte erläggas mer än en gång
samma år, om ny hund anskaffas i stället för
den som dött. I övrigt föreslås nyheter
beträffande administrationen av hundavgif-
ten. Här vill vi främst framhålla utvidgningen
av skyldigheten att anmäla ändringar beträff-
ande hundinnehav, vilken betingas av önske-
mål om skärpt kontroll av hundinnehav.

6.1 Inledning

I detta kapitel redovisas våra överväganden och förslag beträffande återstående och företrädesvis mera tekniskt betonade frågor. En genomgående avsikt har varit att skapa ett system som är enkelt att tillämpa för både enskilda och myndigheter. I stora delar har de gällande reglerna varit oförändrade sedan hundskatteförordningens tillkomst år 1923. Flera av de nuvarande bestämmelserna är enligt vår mening alltför detaljerade och innebär likaså i vissa fall avvägningar som knappast är påkallade med hänsyn till de enskilda skattebelopp som det här är fråga om. Godtages vårt i kap. 5 presenterade förslag om en enhetlig hundavgift för hela riket öppnas ytterligare vägar till tekniska förbättringar och förenklingar. Det bör dock samtidigt framhållas att ämnets beskaffenhet inte är sådant att alltför genomgripande omläggningar av den nuvarande ordningen är möjliga. I sina huvuddrag uttrycker den gällande förordningen vissa självklara principer som också måste behållas i ett nytt system.

En given utgångspunkt har varit att en ny lagstiftning i ämnet bör innehålla samtliga grundläggande regler om avgiften och dess administration. Till bilden hör emellertid att förhållandena varierar från kommun till kommun. För exempelvis uppbörd och kontroll tillämpas olika modeller i olika kommu-

ner. Helt naturligt arbetar de allra största kommunerna med rutiner som knappast kan vara lämpliga eller ens behövliga för mindre kommuner. Även om sådana olikheter kommer att minska med den nya kommunindelningen har vi inte ansett det påkallat med detaljföreskrifter om hundregistrets förande, sätt för uppbörd, m. m. I vårt förslag anges vissa minimikrav där sedan varje kommun själv får svara för utformningen i detalj. Vi förutsätter dock att man genom Svenska kommunförbundets försorg skall kunna få fram lämpliga arbetsformer, blanketter, m. m. Ett sådant system tillämpas för övrigt redan i dag och torde med fördel kunna utvecklas vidare.

Liksom f. n. skall i varje kommun finnas ett hundregister. Till detta register skall enligt vårt förslag både överlåtare och förvärvare av hund anmäla ändringar i hundinnehavet. Anmälningsskyldigheten föreslås avsevärt utvidgad. Samtidigt görs uppbörden och den därmed sammanhängande övervakningen mera tidsenlig. I det följande redovisas våra tekniska förslag i den ordning de upptagits i den nya lagen om hundavgift.

6.2 Avgiftsskyldighetens närmare utformning

De grundläggande reglerna om avgiftsskyldighet återfinns i 1–3 §§ i den föreslagna lagen.

Såvitt gäller det personliga ansvaret för

avgiften föreslår vi ingen ändring i förhållande till vad som nu gäller beträffande hundskatten. Det är således inte ägaren utan innehavaren av en hund som skall vara skyldig att erlägga avgiften. Självfallet är det liksom nu fråga om sådana innehav som oftast är att jämställa med ägareinnehav. Den nya avgiften skall också tillfalla den kommun där hunden stadigvarande innehas. I praktiken kommer detta att bli den kommun där hundens ägare också är bosatt.

Beträffande den skattefria kretsen av hundar föreslår vi en viss mindre utvidgning i förhållande till vad som nu gäller. Den hittillsvarande principen att lättnader endast bör medges klart avgränsade och samtidigt mera begränsade grupper av hundar anser vi riktigt. F. n. inträder skatteplikt för hund när densamma uppnår tre månaders ålder. Denna tid har man från olika håll ansett alltför kort tillmätt, inte minst med tanke på dödligheten hos valpar. Även vi anser en förlängning motiverad och föreslår därför att fristen förlängs till sex månader (2 § 1). I detta sammanhang vill vi erinra om vårt tidigare redovisade ställningstagande till frågan om en eventuell särskild s. k. kennelavgift. Vi har avvisat en sådan ordning av både principiella och praktiska skäl. Den nu föreslagna förlängda tiden bör emellertid sättas i samband med de speciella förhållandena vid yrkesmässig hunduppfödning. Med vårt förslag får även här avsedd kategori hundinnehavare en med hänsyn till deras förhållanden bättre avvägd lättnad. Med hänsyn till förslaget 3 § andra stycke 2 — dvs. avgift tas inte ut om hund uppnått en ålder av sex månader efter september månads utgång — får vårt förslag till följd att hundar, som föds efter mars månads utgång, inte kommer att träffas av hundavgift förrän det nästföljande året.

Av mera genomgripande natur är de ändringsförslag som i övrigt presenteras i 3 §. Vi föreslår att hundavgift skall erläggas för hund som innehas vid årets början — och då till den kommun i vilken hunden stadigvarande innehas. Under löpande år skall nyförvärv eller det förhållandet att hund uppnår sex månaders ålder före utgången av september

månad föranleda avgiftsskyldighet för innehavaren. I och för sig innebär vårt förslag en viss skärpning genom att förvärv av hund kan komma att föranleda ny avgift trots att den tidigare innehavaren redan erlagt avgift för hunden under samma år. Detta blir dock av föga praktisk betydelse, eftersom de flesta nyförvärv avser valpar. Eftersom vi samtidigt föreslår en höjning av den avgiftspliktiga åldern till sex månader, anser vi ändringen vara motiverad. Flyttning till ny kommun föreslås inte föranleda att ny avgift skall utgå. Detta förslag, som innebär en nyhet i förhållande till gällande bestämmelser, skall ses mot bakgrund av vår principiella uppfattning att avgiften bör knytas till innehavet av hund och ändringar i sådant innehav. Förslaget innebär samtidigt administrativa och kontrollmässiga fördelar, eftersom i nu avsedda fall frågor om uppbörd, avräkning och kontroll av skattebelopp inte blir aktuella. Hundavgiften skall erläggas under januari månad för sådana skattepliktiga hundar som innehas vid årets början. Innehavare som då är antecknad i hundregister har att utan någon särskild anmaning från kommunens sida erlägga avgiften. Det torde få ankomma på vederbörande kommun att själv bestämma de närmare formerna för inbetalningen, något som kan meddelas exempelvis genom annonsering i ortspressen.

Vid nyförvärv av hund skall avgiften erläggas inom en månad efter förvärvet. Denna skyldighet framgår av den i 5 § tredje stycket intagna bestämmelsen att hundavgift skall erläggas samtidigt med anmälan om förvärv av avgiftspliktig hund. Motsvarande skyldighet gäller i fråga om hund som uppnått en ålder av sex månader. Man kan tänka sig att någon tillfälligt innehar en hund och att hundinnehavet med tiden övergår till att få stadigvarande karaktär. I sådana fall skall avgiften erläggas inom en månad efter förändringen.

Några regler i vårt förslag syftar till att ta särskild hänsyn till det förhållandet att hund innehafts viss kortare tid. Vi behåller sålunda den särskilda friregeln att förvärv efter september månads utgång inte skall föranle-

da avgift förrän nästföljande år. Vi föreslår också en särskild lättnad för det fall att hund dör inom kortare tid efter förvärvet. Avgift skall här inte tas ut om hund dör inom en månad från det avgiftsplikt inträtt (3 § andra stycket 3).

Vidare föreslås en ny regel om avgiftsfrihet i samband med ersättningsanskaffning. Det är inte ovanligt att den som innehaft hund önskar skaffa en ny sedan den äldre avlidit. Sedan länge har önskemål om särskilda hänsynstaganden härtill uttalats från olika håll, både från organisationer och kommuner. Vi anser det motiverat av billighetsskäl att i det nu angivna fallet endast ta ut avgift för en hund (3 § andra stycket 4). Det bör dock nämnas att avgiftsfriheten här inte påverkar skyldigheten att avanmäla den avlidna hunden samt att anmäla nyförvärvet till vederbörligt hundregister.

6.3 Regler om anmälningsskyldighet

Som tidigare framhållits får den gällande hundskatteförordningen i det stora hela sägas fungera tillfredsställande, även om utvecklingen sedan förordningens tillkomst lett till krav på förbättringar i en del hänseenden. Särskilt gäller detta den fortlöpande övervakningen och kontrollen av hundbeståndet. I vissa fall skulle stora praktiska svårigheter möta, om man skulle vilja intensifiera kontrollen. Hundskatten, liksom den föreslagna hundavgiften, har inte sådan ekonomisk betydelse varken för kommunerna eller för de enskilda att det rimligen kan komma i fråga att genomföra några alltför omfattande kontrollanordningar. En starkt intensifierad kontroll skulle kosta kommunerna avsevärda belopp och lätt kunna väcka missnöje och irritation bland lojala hundinnehavare. Vid våra undersökningar hos kommunerna har det också visat sig att man i allmänhet ansett sig inte böra vidta några mera ingripande kontroller.

Likväl är det självfallet angeläget att utformningen av reglerna om en framtida hundavgift görs så effektiva och samtidigt rättvisa som möjligt. En rimlig utgångspunkt

är då att man söker bygga kontrollen på en så omfattande uppgiftsplikt som med hänsyn till det nyss anförda kan anses motiverat. En skärpning av anmälningsskyldigheten är härvid befogad. Härigenom kan växlingar i hundinnehavet lättare följas upp. Nu anförda synpunkter överensstämmer också med de önskemål som framförts från kommunalt håll. De förslag, som vi i det följande kommer att lägga fram, vilar på en obligatorisk skyldighet att anmäla när förvärv av hund sker och när hundinnehav upphör. Sådan anmälan behöver inte med nödvändighet ske skriftligen utan kan göras muntligen, exempelvis per telefon. Kommunen kan dock begära att anmälan i vissa fall skall ske skriftligen. Den närmare praktiska utformningen av en sådan skyldighet — t. ex. när det gäller val av lämpliga och enkla blanketter osv. — får kommunerna själva svara för. Här bör, som inledningsvis påpekats, Svenska kommunförbundet kunna medverka. Givetvis står det kommunerna fritt att vidta olika kontrollåtgärder.

Liksom f. n. skall inom varje kommun föras ett särskilt hundregister. Detta behöver dock inte nödvändigtvis som det nuvarande löpa för kalenderår. Registret är en allmän handling och därmed tillgängligt för envar. Föreskriften i nuvarande 7 § 1 mom. andra stycket HundskF om rätt för polismyndighet att ta del av registret kan därför utgå. Till skillnad från vad som nu är föreskrivet föreslås att det nya hundregistret skall innehålla uppgifter endast om avgiftspliktiga hundar (4 §). Härigenom sker en förenkling i administrativt hänseende samtidigt som registret förbehålls uppgifter som uteslutande har betydelse för uppbörd och identifiering. Registret kommer således i fortsättningen inte att uppta hundar som är avgiftsfria enligt den föreslagna 2 §. Av kontrollskäl bör anmälan till kommunen dock ske även av överlåtelse av hund som ej fyllt sex månader (5 § första stycket 2). Sådan anmälan skall göras av överlåtaren. Anteckning i själva hundregistret skall dock inte ske förrän hunden blivit avgiftspliktig. Det åligger hundens innehavare att anmäla detta (5 §

första stycket 3). I fråga om de hundar, vilka kan sägas vara av särskilt intresse från allmän synpunkt, t. ex. krigsmakten eller polisen tillhöriga tjänstehundar, förs särskilda register eller förteckningar. Härigenom torde behovet av erforderlig kontroll över dessa slag av hundar vara tillgodosett. Beträffande övriga slag av avgiftsfria hundar är motsvarande behov av kontroll knappast nödvändigt. Den försvagning som genom förslaget sker i den allmänna kontrollen över hundbeståndet torde, vid jämförelse med den vinst i administrativt hänseende som följer med vårt förslag, vara så obetydlig att vi ansett oss kunna bortse härifrån i detta sammanhang.

I samband med vår kommunenkät framkom åtskilliga önskemål om vad registret lämpligen borde innehålla. De nu föreskrivna uppgifterna om hundens ras, ålder osv. har i och för sig föga betydelse för själva uppbörden och skulle kunna utgå. Emellertid är dessa uppgifter av betydelse för identifieringen och bör därför behållas. Vi har inte heller ansett det påkallat att tynga registren med ytterligare uppgifter. Den nyheten föreslås dock, att även innehavarens personnummer skall medtagas. Härigenom underlättas spårningen av hundinnehavare som flyttat. Dessutom kommer för indrivningsförfarandet i allmänhet personnummer att användas som styrbegrepp. Det får därför anses angeläget att även denna uppgift intas i registret.

Anmälningsskyldighetens omfattning regleras närmare i 5 och 6 §§. 5 § innehåller bestämmelser om anmälan till hundregistret i den kommun där hundavgiften skall erläggas, medan 6 § upptar regler om anmälningsskyldighet till registret i den kommun där hunden senast var registrerad, dvs. regelmässigt vid det tillfälle när förändringen skedde. Vi har i det föregående framhållit att en skärpning av anmälningsskyldigheten är motiverad med tanke på möjligheterna att därigenom få en förbättrad kontroll av hundbeståndet. En utvidgad anmälningsskyldighet måste emellertid samtidigt uppbäras av praktiska och rationella hänsynstaganden. Det kan med hänsyn härtill inte anses riktigt att

avkräva hundinnehavaren en anmälningsskyldighet, om inte kontrollsynpunkter eller andra särskilda skäl motiverar att uppgifter om innehavet lämnas det allmänna. I enlighet med det anförda anser vi att inte enbart innehavet av hund bör grunda anmälningsskyldighet. Bara om med innehavet kombinerats överlåtelse eller förvärv av hund eller innehavarens flyttning eller annan särskild omständighet, bör sådan skyldighet föreskrivas. Vi anser därför att den nuvarande årliga anmälningsskyldigheten beträffande hundinnehav bör slopas och ersättas av en anmälningsskyldighet under vissa särskilt angivna betingelser. Vi föreslår sålunda (5 §) att anmälan skall ske, om ändring skett i innehavet, hunden uppnått en ålder av sex månader eller innehavaren flyttat. Som nyss nämnts avses anmälan i dessa fall ske till hundregistret i den kommun där hundavgiften i fortsättningen skall erläggas. Är anmälan föranledd av flyttning till annan kommun skall anmälan enligt 5 § sålunda ske till den nya kommunen. Anmälan skall vid överlåtelse av hund göras av såväl överlåtaren som förvärvaren. I övriga fall åvilar anmälningsskyldigheten innehavaren. Oberoende av reglerna om anmälningsskyldighet utgår avgift enligt bestämmelserna i 3 §. I fall som nu berörts skall anmälan göras inom en månad efter det ändrade förhållandet. I 5 § 2 har intagits den från kontrollsynpunkt betydelsefulla regeln om skyldighet för överlåtaren att göra anmälan även till det nya registret och därvid ange den nye hundinnehavaren. Om både den tidigare och den nye innehavaren är bosatta i samma kommun kan i praktiken en gemensam anmälan ske.

Som reglerna föreslås utformade behöver alltså den som förvärvat en valp på tre månader inte anmäla förvärvet förrän inom en månad efter det valpen uppnått sex månaders ålder. Detta sammanhänger med reglerna för avgiftspliktens inträde. Å andra sidan skall den som överlåter en hund som ej uppnått sex månader anmäla detta. Förvärvas avgiftspliktig hund efter september månads utgång skall visserligen anmälan ske samma år men någon avgift behöver inte

erläggas för det året. Av praktiska skäl föreslår vi att avgift skall erläggas samtidigt med vederbörlig anmälan när fråga är om förvärv av avgiftspliktig hund och om hund som uppnått en ålder av sex månader.

Av delvis ny karaktär är bestämmelsen att flyttning skall anmälas. F. n. gäller som huvudregel att den som flyttat till annan kommun skall anmäla detta till uppboordsmyndigheten i den nya kommunen under januari månad. Vi föreslår att anmälningskyldigheten vid flyttning utvidgas till att gälla såväl flyttning till ny adress inom samma kommun som flyttning till annan kommun. Vid flyttning till annan kommun skall anmälan göras dels till hundregistret i den kommun där avgift för hunden skall erläggas (5 § första stycket 4) och dels till registret i den kommun där hunden vid flyttningstillfället var registrerad (6 § första stycket 2). Den nu föreslagna dubbla anmälningskyldigheten torde, med hänsyn till att den årliga anmälningskyldigheten föreslås avskaffad, vara av stor betydelse från kontrollsynpunkt.

Vad beträffar anmälan innehåll föreslås den nyheten att vid förvärv av hund uppgift skall lämnas även om överlåtarens namn och adress (5 § andra stycket). Även i detta hänseende utgör förslaget ett led i strävandena att åstadkomma en så effektiv kontroll som möjligt. Anmälan skall i övrigt innehålla de uppgifter som angetts i 4 §, dvs. hundens nummer i hundregistret m. m. Vid förvärv av hund som innehafts i annan kommun får uppgift lämnas om hundens nummer i det tidigare registret.

Som tidigare nämnts föreslår vi – som ett led i kontrollen över hundbeståndet men även för att underlätta överensstämmelse mellan avgiftsbeläggning och avgiftspliktigt hundinnehav – att anmälan i vissa fall skall ske också till hundregistret i den kommun där hunden senast var registrerad, dvs. i praktiken vid det tillfälle när förändringen skedde. De fall som här avses rör huvudsakligen inträffade förhållanden på grund varav hunden inte längre skall beläggas med avgift inom kommunen och följaktligen inte heller

skall vara registrerad där. Bestämmelser i dessa hänseenden återfinns i 6 §. Enligt detta lagrum skall sålunda anmälan ske, om hunden avlidit eller om innehavaren flyttat utomlands eller till annan kommun eller hunden överlåtits till ny innehavare i annan kommun eller om hunden kommit att tillhöra avgiftsfri krets av hundar, t. ex. genom försäljning till utländsk beskickningsman (jfr förslagets 2 §). I de nu angivna fallen behöver anmälan innehåll inte vara lika fullständigt som angetts i 5 §. Det torde vara tillräckligt om innehavarens eller överlåtarens namn och adress samt hundens nummer i registret anges.

Utöver de nu angivna bestämmelserna har vi funnit angeläget att föreskriva anmälningskyldighet i ett speciellt hänseende, nämligen vid förvärv av s. k. försökshundar. Ett särskilt problem som tilldragit sig uppmärksamhet rör den illegala handeln med hundar som avses komma till användning för olika slag av försöksändamål. En särskild utredning, utredningen rörande försörjning med djur för vetenskapliga försök, undersöker f. n. frågor som har samband med sådan försöksverksamhet. Denna utredning har emellertid inte i uppdrag att se över frågor som rör anmälningskyldighet i samband med överlåtelse eller förvärv av hundar som avses komma till användning för försöksverksamhet. Vi anser det därför angeläget att inom ramen för vårt uppdrag föreslå åtgärder i syfte att undvika att hundar illegalt försäljs för sådan användning. En lämplig lösning anser vi vara att föreskriva obligatorisk skyldighet för den som förvärvar hund för försöksändamål att anmäla förvärvet till det hundregister i den kommun där hunden senast var registrerad. Förvärvaren bör därvid åläggas att uppge överlåtarens namn och adress samt hundens nummer i hundregistret. Fullgöres inte sådan skyldighet bör bötesstraff kunna komma i fråga. Enligt vårt förslag måste således förvärvaren i dessa fall avkräva överlåtaren legitimation. Den nu nämnda anmälningskyldigheten har intagits i 6 § första stycket 5.

Den nu beskrivna anmälningskyldigheten i 5 och 6 §§ sanktioneras i 8 och 9 §§ genom

böter och viten.

F. n. skall särskilt kvitto lämnas på betald hundskatt om inte skatten erlagts genom insättning på uppborgsmyndighetens postgirokonto. Härutöver skall särskilt skattemärke av plåt tillställas hundinnehavaren. Detta förfarande är enligt vår mening onödigt omständligt och bör därför förenklas. Någon särskild föreskrift om kvitto för hundavgiftens vidkommande behövs knappast — normalt sker för övrigt inbetalningen via giro varvid postens eller bankens kvitto utgör tillräckligt bevis om erlagd avgift. Det bör vara tillräckligt om särskilt avgiftsmärke lämnas. Detta hindrar likväl inte att det bör ligga i varje hundinnehavares eget intresse att med hänsyn till eventuell kontroll bevara kvitto på erlagd avgift. För att underlätta den praktiska hanteringen bör märket inte ovillkorligen vara av plåt som nu är föreskrivet. Det torde vara tillräckligt om märket är gjort av hållbart material, exempelvis plast. Avgiftsmärke skall anbringas på lämpligt sätt på hunden. Avsteg härifrån kan dock få ske i vissa angivna fall. Reglerna om avgiftsmärke m. m. är intagna i 7 §. Förslaget överensstämmer i förevarande del i allt väsentligt med vad som nu gäller.

6.4 *Straffbestämmelser, m. m.*

Såsom påpekats tidigare i detta kapitel torde det inte vara praktiskt möjligt för kommunerna att övervaka hundbeståndet genom särskilda och kostnadskrävande kontrollanordningar. En ändamålsenlig utvidgning av anmälningsskyldigheten vid ändringar i hundinnehav kommer emellertid, som framhållits i det föregående, att underlätta för kommunerna att följa upp växlingar i de enskildas hundinnehav. Våra förslag i dessa hänseenden skall ses mot bl. a. denna bakgrund. För att en sådan skyldighet skall få så stor effekt som möjligt måste reglerna härom vara straffsanktionerade.

Enligt vårt förslag skall den som förvärvat hund vara skyldig att anmäla detta inom viss tid. Vid underlåten anmälan synes böter böra ifrågakomma. Vi vill i detta samman-

hang påpeka att en formlig anmälan inte är en nödvändig förutsättning för att kommun skall kunna ta ut hundavgift. Får en kommun vetskap om att någon skaffat hund utan att anmäla detta, skall givetvis hundavgift efter vederbörlig utredning ändå kunna tas ut. För att hundregistren skall kunna hållas så aktuella som möjligt föreslår vi även att den som överlåter en hund skall kunna bötfällas om han inte i rätt tid gör föreskriven anmälan. Underlåtenhet att fullgöra föreskriven anmälningsskyldighet föreslås bestraffad med böter, högst 500 kr (8 § 1). Till samma straff bör den kunna dömas som söker undandra sig avgiftsskyldighet genom oriktig uppgift, om gärningen ej är belagd med straff i brottsbalken. Penningböter bör också kunna komma i fråga om avgiftsmärke inte anbringas på hund, för såvitt inte detta innebär fara för hunden eller hunden hålls instängd. Bestämmelser härom ges i 8 § 2 och 3.

Emellertid torde inte alltid endast böter vara tillräckligt verkningsfullt. För att få fram erforderliga uppgifter kan det vara nödvändigt att tillgripa vitesföreläggande. I praktiken kommer kommunerna främst att vara intresserade av att få fram uppgifter från överlåtare om till vem en hund överlåts. För sådana fall torde vitesföreläggande vara det mest effektiva medlet. Fall kan också tänkas där sådant föreläggande bör kunna riktas mot förvärvaren. Vitesföreläggande bör inte kunna överklagas. Frågan om vitets berättigande får prövas i samband med vitets utdömande. Utdömande bör ankomma på länsskatterätt i första instans. Regler härom återfinns i 9 §.

Med vårt förslag kommer visserligen ett och samma förfarande att kunna träffas av både böter och viten. En sådan konsekvens kan möjligen synas diskutabel. Vi anser det emellertid angeläget att kontrollen över hundbeståndet görs så effektiv som möjligt och har därför funnit den föreslagna ordningen motiverad.

Den gällande föreskriften om erläggande av dubbel hundskatt i vissa fall har enligt våra undersökningar visat sig ha mycket liten

praktisk betydelse. Då en sanktion av detta slag dessutom är administrativt svårhanterlig och knappast låter sig inpassas i ett ADB-system för exekutionsväsendet, föreslår vi att den utgår. En annan bestämmelse, som knappast hör hemma i en modern lagstiftning, gäller den mindre tilltalande möjligheten för kommun – låt vara knappast utnyttjad i praktiken – att vid bristande betalning av hundskatt omhänderta och eventuellt låta döda hund. Vi föreslår att bestämmelsen utgår och att i stället förfallen, ej erlagd hundavgift skall indrivas på samma sätt som andra skatter och avgifter enligt uppbördsförordningen (1953:272). Enligt nuvarande bestämmelser om restavgift kommer denna regelmässigt att stanna vid tio kr. Vårt förslag återfinns i 10 §. Kan det ej fastställas, om avgift erlagts för hund som påträffats utan avgiftsmärke eller identifieringstecken, eller är det uppenbart att hunden saknar ägare, torde lagen (1943:459) om tillsyn över hundar, lokala ordningsstadgor eller andra bestämmelser bli tillämpliga när det gäller frågan om djurets omhändertagande. Något särskilt stadgande i förevarande avseende bör enligt vår mening inte införas i den föreslagna lagen om hundavgift.

Enligt vårt förslag skall den som vill föra talan mot kommuns beslut enligt hundavgiftslagen anföra besvär hos länsskatterätt (11 §). Enligt 12 § förvaltningslagen (1971:290) är besvärstiden tre veckor från delfåendet av beslutet. Länsskatterätts beslut kan överklagas till kammarrätt och besvärstiden är även här tre veckor, se 7 och 33 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291). Sista instans blir liksom nu regeringsrätten.

För att få ett bredare underlag för våra ställningstaganden har vi tillställt rikets samtliga 464 kommuner en den 24 februari 1971 dagtecknad rundskrivelse i vissa frågor som närmare redovisas i det följande. Svar på denna rundskrivelse har inkommit från sammanlagt 445 kommuner. Av dessa är 310 sådana kommuner som ej sammanlagts under år 1971 medan återstående 135 nybildats under nämnda år. Mot bakgrund av bl. a. dessa svar har vi gått ut med ytterligare en rundskrivelse till kommunerna för att främst få dessas inställning till frågan om en enhetlig skatt eller avgift närmare belyst. Denna sistnämnda rundskrivelse, dagtecknad den 9 februari 1972, behandlas under punkt 7.2.

7.1 Rundskrivelsen den 24 februari 1971

Genom denna rundskrivelse infordrades en del uppgifter om hundskattens storlek och motivering för denna samt administrationskostnader osv. Dessa frågor redovisas under punkterna 7.1.1–7.1.7. De tabeller till vilka där hänvisas har intagits i slutet av detta kapitel.

7.1.1 Motivering för hundskattens storlek

Vi frågade bl. a. efter motivering för den fastställda hundskattens storlek. Den helt övervägande delen av svarsmaterialet var mycket mager. I allmänhet redovisades inte

någon närmare motivering. Där sådan lämnats var den ofta ganska svävande. Endast undantagsvis lämnades preciserade motiveringar. Av följande sammanställning framgår hur svar lämnats på frågan.

Motiveringar för hundskattens storlek	Antal kommuner
Ingen motivering	326
Allmän motivering (exempelvis penningvärdets förändring, andra kommuner har högre skatt, länge sedan skatten senast höjdes, etc.)	42
Justering i samband med ändrad kommunindelning e. d.	47
Ökat medelsbehov för kommunen, ökade administrationskostnader, ökade utgifter för renhållning osv.	10
Begränsning av hundbeståndet	8
För att få medel till anslag till djursjukhus e. d.	6
Länsavdelningens av kommunförbundet rekommendation (avser Örebro län)	6
Summa	445

7.1.2 Kommunernas fördelning efter skattens storlek

Underlag till de under denna punkt nämnda tabellerna har hämtats dels från de båda rundskrivelserna, dels från statistiska centralbyråns (SCB:s) officiella statistik.

I vissa tabeller har, förutom länsvis, siffror redovisats även på länsgrupper. Omfattningen av länsgrupperna är följande.

Storstadslän: Stockholms, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län,
Skogslän: Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.
Övriga län: Län som ej ingår i storstads- eller skogslän.

I *tabell 7.1* har kommunerna fördelats efter hundskatt per hund under vissa år. Fr. o. m. år 1970 höjdes hundskattens maximum från tidigare 75 kr till 100 kr per hund men denna höjning har ännu endast undantagsvis tillämpats. Sålunda hade år 1971 endast två kommuner och år 1972 nio kommuner infört ett uttag på 100 kr.

År 1955 hade 45 % av kommunerna en hundskatt under 25 kr per hund och 96 % av kommunerna en hundskatt under 50 kr per hund. Motsvarande procentandelar för år 1971 var 5 resp. 36 %. Medianvärdet per hund steg från 25 kr år 1955 till 40 kr år 1971.

Hundskattens utveckling åren 1955–1971 framgår av *tabell 7.2*. Redovisningen sker länsvis i form av vägt medeltal med antalet hundar i resp. kommun som vikt. Utvecklingen mot högre hundskatt har genomgående varit snabb. Således har under den redovisade perioden medelvärdet fördubblats för flertalet län. För Göteborgs och Bohus län är ökningen störst; från 26 kr år 1955 till 77 kr år 1971. För skogslänen har ökningen skett i något långsammare takt än för storstadslänen och övriga län.

7.1.3 Kommunsammanläggningarna

För att söka få en bild av effekten på hundskatten i de kommuner som omfattats av 1971 års sammanläggning har uppgifter inhämtats rörande dels 1970 års hundskatt i sammanläggningskommunerna och dels 1971 års hundskatt i de nybildade kommunerna.

Av de genom sammanläggning vid 1971 års ingång nybildade kommunerna har 135 svarat på kommunenkäten. Svaren ger ingen helt entydig bild av sammanläggningarnas

effekt. Man kan i vissa fall utläsa en tendens att anpassa den nya hundskatten efter centralortens tidigare hundskatt. Detta är t. ex. fallet när en större kommun lagts ihop med några betydligt mindre kommuner. Vid större sammanläggningar, där många kommuner berörts och där motsvarande utpräglade dominans av en centralort saknas, blir bilden däremot en annan. Det är inte ovanligt att man i dessa fall sökt komma fram till ett medeltal, vilket inneburit att centralortens hundskatt fått sänkas något. Samtidigt har skatten fått höjas för flertalet övriga sammanläggningsdelar. Som framgår av *tablå 1* är i 93 fall eller 69 % centralortens hundskatt oförändrad. I 11 fall eller 8 % har centralortens hundskatt höjts medan i 31 fall eller 23 % en sänkning skett.

Tablå 1 Ändring i centralortens hundskatt efter sammanläggningen

			Antal fall
Centralortens hundskatt	höjd		11
”	”	oförändrad	93
”	”	sänkt	31
Summa			135

Kommunsammanläggningarnas inverkan på hundskatten belyses även i *tablåerna 2–5*. I *tablåerna 2–4* dominerar genomgående färdigbildade kommuner där samtliga eller åtminstone hälften eller flera av sammanläggningsdelarna fått vidkännas ökning av hundskatten. Ofta har ökningen inneburit en fördubbling eller ännu mer. Således har enligt *tablå 4* minst hälften av alla sammanläggningsdelar inom 25 kommuner av sammanlagt 31 fått ökad hundskatt trots att centralortens hundskatt sänkts. Endast inom tre kommuner har sammanläggningen medfört sänkt hundskatt för minst hälften av sammanläggningsdelarna.

Av *tablå 5* framgår förändringen av hundskatten inom kommunerna efter sammanläggningen i förhållande till medelvärdet för sammanläggningsdelarna. Sammanlagt har 96 kommuner eller ca 70 % fått höjd hundskatt i förhållande till medelvärdet före samman-

läggningen, i 22 fall eller ca 15 % är hundskatten oförändrad medan 17 kommuner har fått hundskatten sänkt.

Tablå 2 Centralortens hundskatt höjd

	Antal fall
Sammanläggningen har medfört skatteökning	
a) för samtliga sammanläggningsdelar	6
b) ej för alla men för hälften eller flera	4
c) för mindre än hälften	1
Antal fall där sammanläggningen medfört att någon sammanläggningsdel fått fördubblad eller högre hundskatt	3
Summa	11

Tablå 3 Centralortens hundskatt oförändrad

	Antal fall
Sammanläggningen har medfört	
a) oförändrad skatt i samtliga sammanläggningsdelar	22
b) höjd skatt i alla övriga sammanläggningsdelar utom centralorten	54
c) höjd skatt för hälften eller flera av sammanläggningsdelarna	12
d) höjd skatt för färre än hälften	5
Antal fall under c-d där skatten sänkts för någon sammanläggningsdel	5
Sammanläggningen har medfört att hundskatten fördubblats eller mer för hälften eller flera av sammanläggningsdelarna	19
färre än hälften	11
Summa	93

Tablå 4 Centralortens hundskatt sänkt

	Antal fall
Sammanläggningen har medfört	
a) skatteökning för hälften eller flera av sammanläggningsdelarna	25
b) oförändrad skatt för hälften eller flera av sammanläggningsdelarna	3
c) skattesänkning för hälften eller flera av sammanläggningsdelarna	3
Sammanläggningen har medfört att hundskatten har fördubblats eller mer för	
hälften eller flera av sammanläggningsdelarna	3
färre än hälften	10
Summa	31

Tablå 5 Förändringen av hundskattens medelvärde efter kommunsammanläggningen

Ökning (+) eller minskning (–) av medelvärdet inom färdigbildade kommuner, kr	Antal fall, där centralortens hundskatt blivit		
	höjd	oförändrad	sänkt
+ –15	2	6	–
+ 15–10	7	11	1
+ 10– 5	1	26	8
+ 5– 0	1	26	7
± 0	•	22	•
– 0– 5	–	2	10
– 5–	–	–	5
Samtliga	11	93	31

Av tabell 7.3 framgår effekten av sammanläggningarna länsvis. Uppgifterna avser endast färdigbildade kommuner i länet. Den genomsnittliga hundskatten, såväl före som efter sammanläggningen, har uträknats med kommunerna som vikter. Tabellen är således ej fullt jämförbar med tidigare tabeller där som ovan nämnts antalet hundar utgjort vikten. Effekten av sammanläggningarna har för skogslänen inte varit lika markant som för övriga landet beroende på att skogslän och glesbygd ofta sammanfaller.

7.1.4 Hundskatten efter kommunsammanläggningarna

I tabellerna 7.4–7.11 redovisas såväl de 1.1.1971 färdigbildade kommuner som övriga kommuner. Primärmaterialet utgöres av de två rundskrivelserna till kommunerna. Redovisningen sker med utgångspunkt från hundskattens storlek år 1971 samt de ändringar som inträffat år 1972.

Tabellerna 7.4, 7.5, 7.8 och 7.9 avser enbart de 1.1.1971 färdigbildade kommuner medan tabellerna 7.6, 7.7, 7.10 och 7.11 avser kommuner som ingår i kommunblock. Med kommunblock avses grupper av kommuner som ännu ej färdigbildats.

Av tabell 7.4 framgår att 2/3 av samtliga kommuner år 1971 hade skattesatserna 40, 50 eller 60 kr per hund. För år 1971 ligger såväl medianvärdet som övre kvartilvärdet på 50 kr medan för år 1972 motsvarande

värden är 50 kr resp. 60 kr. År 1971 hade 6 % av kommunerna hundskatt under 30 kr och ca 8 % över 70 kr. Motsvarande procenttal för år 1972 är 2 % resp. 11 %.

Av *tabell 7.5* framgår att av 189 kommuner endast 31 hade höjt hundskatten med belopp som varierar mellan 5 och 25 kr. Det är framför allt i storstadslänen som kommunerna har höjt; av 38 kommuner har 8 höjt sin hundskatt, därav 5 med 25 kr. Dessa sistnämnda kommuner återfinns alla i Stockholms län.

De kommuner som ännu ingår i kommunblock representerar ca 60 % av rikets samtliga 464 kommuner. Som framgår av *tabell 7.6* är hundskatten i dessa kommuner avsevärt lägre än i de färdigbildade kommunerna. Erfarenheten visar, att en ökning av hundskatten ofta sker i samband med kommunsammanläggningarna.

Av *tabell 7.7* framgår att 38 kommuner av 275 höjt hundskatten. Den i särklass största höjningen — 50 kr — svarar Nödinge (P) för medan Holmsund (AC) höjt med 30 kr. Relativt sett svarar även här kommuner inom storstadslän för de flesta höjningarna.

I följande sammanställning redovisas kommunerna på länsgrupper fördelade efter ökningen av hundskatten.

Av de redovisade 442 kommunerna — 22 kommuner har ej svarat på den andra rundskrivelsen — hade år 1972 373 eller ca 85 % oförändrad skatt. Endast i 69 kommuner eller ca 15 % har en ökning skett av hundskatten. De flesta höjningar, relativt sett, finns inom storstadslänen där 16 av 86 kommuner eller 19 % höjt.

I *tabell 7.8* redovisas de färdigbildade kommunerna efter skatt per hund år 1971

och tätortsgrad. Med tätortsgrad avses tätortsbefolkningen i procent av hela folkmängden inom kommunen enligt 1970 års folk- och bostadsräkning. Av tabellen framgår ett samband mellan hundskatt och tätortsgrad.

För kommuner med tätortsgrad under 50 % är medianvärdet 35 kr per hund medan för kommuner med tätortsgrad på 90 % och däröver medianvärdet är 60 kr per hund.

Enligt *tabell 7.10* som avser kommuner som ännu ingår i kommunblock är förhållandet likartat med det i *tabell 7.8*. Även här har kommuner med låg tätortsgrad ett lågt medianvärde — 25 kr per hund — medan medianvärdet för kommuner av övervägande tätortskaraktär är 50 kr per hund.

Av de 31 färdigbildade kommunerna som höjt hundskatten år 1972 har enligt *tabell 7.9* 20 kommuner 70 % eller mera av befolkningen boende inom tätort. För kommuner som ännu ingår i kommunblock, *tabell 7.11*, är förhållandet i det närmaste likartat.

7.1.5 Administrationskostnader

Kostnaderna för att administrera hundskatten i kommunerna varierar. Med tanke på att det här är fråga om ungefärliga kostnader för blanketter, märken, porto etc. samt uppskattade arbetskostnader kan variationerna kommunerna emellan ofta bli ganska stora. Oavsett vissa beloppsmässiga skillnader kan konstateras att administrationskostnaderna utgör en ringa del av de kostnader som hundinnehavet åsamkar kommunerna.

Uppgifterna har hämtats från den första av de två kommunenkäterna där svar lämnats av 445 kommuner. Bearbetningen har skett

Länsgrupper	Oförändrad hundskatt	Ökning av hundskatt med, kr									Totalt
		5	10	15	20	25	30	40	50	Samtliga	
Storstadslän	70	—	7	3	—	6	—	—	—	16	86
Skogslän	116	2	7	1	2	2	1	—	—	15	131
Övriga län	187	3	20	7	1	6	—	—	1	38	225
Samtliga län	373	5	34	11	3	14	1	—	1	69	442

Anm. Från 22 kommuner har svar ej inkommit.

utan åtskillnad mellan färdigbildade och övriga kommuner.

Av tabell 7.12 framgår att 57 kommuner eller 13 % har administrationskostnader under 5 % av influtet hundskattebelopp. För ca hälften av kommunerna (47 %) är motsvarande kostnader mellan 5 och 10 %. 100 kommuner eller 23 % redovisar administrationskostnader som uppgår till mellan 10 och 15 % medan 42 kommuner har kostnader mellan 15 och 20 %. Endast 8 % av kommunerna har administrationskostnader över 20 % av skattebeloppet.

Eftersom ett fåtal kommuner redovisar förhållandevis höga administrationskostnader, vilket påverkar medelvärdet, torde mediankostnaden som mätvärde vara att föredraga. Mediankostnaden uppgår till 9 % av skattebeloppet medan nedre och övre kvartilen ligger på 7,4 resp. 13,3 %.

Anledningen till att vissa kommuner redovisar höga administrationskostnader i förhållande till influtet skattebelopp torde bl. a. bero på den låga hundskatt som dessa kommuner tar ut. Vid ett högre skatteuttag och oförändrad administration skulle deras kostnadsläge relativt sett sjunka.

I tabell 7.13 har kommunerna fördelats efter utgående hundskatt och uppskattad administrationskostnad per hund. För kommuner med hundskatt under 30 kr uppgår mediankostnaden till 2,82 kr per hund och för kommuner med hundskatt mellan 30 och 50 kr till 3,50 kr per hund. För kommuner med hundskatt på 50 kr och däröver blir mediankostnaden 3,76 kr per hund. I och för sig skulle härav kunna dras den slutsatsen att administrationskostnaderna är högre i kommuner med högre hundskatteuttag. Emellertid ger enkätsvaren vid handen att kostnaderna kan ha beräknats efter olika grunder. Svaren från större kommuner visar sålunda att där har gjorts mera omsorgsfulla och detaljerade beräkningar, framför allt i fråga om personalinsatserna.

Tabell 7.14 visar kommunerna fördelade efter tätortsgrad (tätortsbefolkning i procent av kommunens hela folkmängd vid 1970 års folk- och bostadsräkning) och uppskattad

administrationskostnad per hund. Som framgår av följande sammanställning ökar administrationskostnaderna med stigande tätortsgrad. Kommuner med utpräglad tätortskarakteristik redovisar något högre administrationskostnader än kommuner med stor glesbygd.

Tätortsgrad	Antal kommuner	Mediankostnad, kr
–29,9 %	57	3,18
30,0–49,9 %	87	3,16
50,0–69,9 %	112	3,38
70,0–89,9 %	128	3,53
90,0– %	61	4,28
Samtliga	445	3,46

Av tabell 7.15 framgår antal skattepliktiga hundar, antal hundar för vilka skatt erlagts först efter anmaning, antal fall som överlämnats till kronofogde- eller polismyndighet för åtgärd, m. m. Uppgifterna avser enbart kommuner som ej berörts av kommunsammansläggningarna den 1.1.1971. Tabellen ger alltså ingen helhetsbild av det aktuella läget. Det finns dock knappast någon anledning att räkna med några större avvikelser för de nybildade kommunerna. Det kan sålunda förutsättas att förhållandena i de i tabell 7.15 redovisade kommunerna avspeglar läget för samtliga kommuner. Av samtliga i tabellen redovisade skattepliktiga hundar har för 5 % skatt inbetalats först efter anmaning. Antal fall, som överlämnats till kronofogde- eller polismyndighet för åtgärd, utgör relativt sett 0,4 % medan antal fall av dubbel hundskatt till följd av 9 § hundskatteförordningen och antal skattebefriade hundar uppgår till vardera 0,2 %.

7.1.6 Renhållningskostnader, hundrastplatser m. m.

I den allmänna debatten har ofta kommunens kostnader för renhållning m. m. skjutits i förgrunden. Vi ansåg det därför angeläget att söka få denna fråga närmare belyst. Endast ett fåtal kommuner lämnade emellertid upplysningar i frågan. I den mån kommun uttryckt sig framhölls det att vissa kostnadsökningar givetvis skett men att dessa ej

går att mäta eller närmare uppskatta. Vidare framhölls det att renhållningen ofta är mera en trivselfråga än en kostnadsfråga. Katrineholm har angivit sina kostnader för renhållning på rastplatser till ca 2 000 kr och Ljungby uppskattar kostnaderna för städning m. m. på hundtoaletter till ca 1 000 kr. På motsvarande sätt har Helsingborg beräknat sina hithörande renhållningskostnader i parkerna till ca 20 000 kr. Från Kungsbacka uppges att sanden i lekplatsernas sandlådor oftare får bytas på grund av förorening, försakad av hundar, och kostnaderna här för uppskattas till ca 3 000 kr. Kungsör beräknar att renhållningskostnaderna ökar med ca 5 000 à 8 000 kr per år på grund av hundarna.

En annan viktig sida av den kommunala verksamheten beträffande hundar rör vidtagandet av särskilda anordningar för hundarna. Hit hör anläggande av hundrastplatser, hundtoaletter m. m. Det är än så länge mindre vanligt med särskilda rastplatser eller toaletter för hundar. Av svaren framgår dock att det på flera håll gjorts utredningar härom och att man överväger att anlägga dylika anordningar. Kostnaderna för hundrastplatser och hundtoaletter framgår av *tablåerna 6 och 7*.

Tablå 6 Hundrastplatser

Kommun	Kostnader, kr (avrundade tal)
Sigtuna	(ingår i parkunderhållet)
Stockholm	190 000 (inkl. annonsering, administration)
Ösmo	(inrättade på kommunens egen mark)
Katrineholm	2 000 (inkl. hundtoaletter)
Norrköping	10 000 (avser hundrastgårdar)
Perstorp	4 000
Helsingborg	20 000
Malmö	10 000
Strömstad	3 100
Falköping	1 000
Gullspång	10 000
Karlsborg	500
Arvika	1 000
Karlstad	5 000
Lindesberg	2 400
Sandviken	600
Gällivare	6 000

Tablå 7 Hundtoaletter

Kommun	Kostnader, kr (avrundade tal)
Enköping	900
Värnamo	5 400
Burlöv	3 500
Halmstad	15 000
Lysekil	1 000
Hammarö	4 000
Avesta	5 000
Ludvika	5 000
Örnsköldsvik	ej angivna
Gällivare	4 000

7.1.7 Bidragsgivning m. m.

Såsom tidigare påpekats i detta betänkande ger åtskilliga kommuner bidrag till aktiviteter som gäller hundarna. En stor del av bidragen avser djursjukhus (bl. a. Strömsholms och Helsingborgs djursjukhus). Som framgår av *tablå 8* har en del större kommuner lämnat stora belopp.

Tablå 8 Bidrag till djursjukhus

Kommun	Belopp, kr	Kommun	Belopp, kr
Eskilstuna	82 500	Härslöv	2 300
Flen	3 000	Kävlinge	1 000
Oxelösund	3 000	Landskrona	5 000
Strängnäs	5 000	Malmö	60 000
Linköping	(anläggn.-bidrag)	Svalöv	9 000
Ydre	500	Tossene	1 000
Kalmar	25 000	Arboga	4 100
Kvidinge	1 600	Fagersta	100
Näsum	200	Hallstahammar	15 000
Osby	1 000	Surahammar	4 000
Ekeby	1 000	Västerås	92 000
Helsingborg	95 000		

En annan gren av bidragsgivningen avser de lokala brukshundsklubbarna liksom andra föreningar inom hundvården, exempelvis Blå Stjärnan. Denna form av bidragsgivning belyses i *tablåerna 9 och 10*. Det bör framhållas att uppgifterna bygger på det material som influ­tit genom våra rundskrivelser. Enligt vad vi inhämtat förekommer dock, utöver vad som framgår av detta material, en inte obetydlig kommunal bidragsgivning till föreningarnas verksamhet.

Tablå 9 Bidrag till föreningar m. m.

Kommun	Belopp, kr	Kommun	Belopp, kr
Vallentuna	ej angivet	Askim	5 000
Linköping	5 000	Partille	2 000
Simrishamn	500	Marks	1 000
Räng	400	Storfors	500
Trelleborg	(1 kr per erlagd hundskatt)	Hällefors	400
Kungsbacka	3 600	Ljusnarsberg	1 500
Onsala	150	Fagersta	1 000
Varberg	3 000	Hedemora	3 000
		Rengsjö	2 000
		Boden	3 000

Tablå 10 Bidrag till hundstall, hundgård, jakt- och viltvård m. m.

Kommun	Belopp, kr	Ändamål
Älvkarleby	500	jaktvård
Malmö	86 500	hundstall
Kungsbacka	1 200	jaktvård
Filipstad	1 500	hundkyrkogård
Härnösand	8 000	hundstall
Frostviken	1 400	hundgård
Holmsund	500	pulkspår m. m.
Norsjö	3 000	jakt- och viltvård
Storuman	2 900	hundstall, organisationer
Gällivare	15 000	hundgård, organisationer
Övertorneå	4 000	jaktvård m. m.

7.2 Rundskrivelsen den 9 februari 1972

Redan i den första rundskrivelsen anhöll utredningen om kommunernas synpunkter och önskemål i fråga om hundskattens framtida utformning. Eftersom förevarande fråga var mera allmänt hållen framförde endast ett fåtal kommuner särskilda synpunkter. Vissa kommuner tog därvid upp tanken på en för hela riket enhetlig skatt eller avgift.

För att få denna fråga närmare belyst har vi i vår andra rundskrivelse till kommunerna gett frågan en mera konkret utformning. Vi ställde frågan, om kommunen hade någon principiell uppfattning om en för hela landet enhetlig avgift. Svarsfrekvensen var påtagligt större denna gång. 80 kommuner eller ca 20 % av de kommuner som svarat ställer sig positiva till en enhetlig avgift medan 108 kommuner eller 25 % av skilda anledningar förordar en fortsatt differentiering. Flertalet kommuner eller ca 55 % redovisar ingen principiell uppfattning i frågan. Av intresse

är att de kommuner som tillstyrkt en enhetlig avgift representerar ca 28 % och de som förordar en fortsatt differentiering ca 22 % av den totala folkmängden.

Av de 80 kommuner som uttalat sig för en enhetlig avgift godtar ett 50-tal en sådan utan förbehåll. Av återstående 30 kommuner förordar ca hälften en enhetlig avgift men med möjlighet till någon form av differentiering inom kommunen. Den andra hälften anser en enhetlig avgift som mycket bra under förutsättning att den sätts tillräckligt högt – minst 75 kr per hund.

Ca 75 % av de kommuner som förordar en fortsatt differentiering ansluter sig helt till det nuvarande systemet. Ett fåtal åberopar den kommunala självbestämmanderätten som skäl för fortsatt differentiering. En mindre grupp – ca 10-talet kommuner – önskar av olika skäl en långt mer detaljerad differentiering än den som det nuvarande systemet medger. Det bör nämnas, att man uttryckt önskemål om att inte bara få differentiera generellt med hänsyn till kommunstrukturen utan även i individuella fall. När det gäller hundskattens allmänna uppläggning har endast två kommuner ifrågasatt om inte skatten borde göras statlig och de praktiska bestyren då övertas av länsstyrelserna. Ett fåtal kommuner kan även tänka sig ett slopande av hundskatten då den saknar finansiell betydelse för kommunerna och endast skapar administrativa problem.

Tabell 7.1 Kommuner, fördelade efter hundskatt per hund åren 1955, 1960, 1962, 1965 och 1967–1972

Hundskatt per hund, kr	Antal kommuner									
	1955	1960	1962	1965	1967	1968	1969	1970	1971	1972 ¹
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
10	131	78	65	39	23	19	9	5	2	2
15	156	100	91	63	35	28	21	16	8	5
20	244	193	176	152	118	99	81	76	30	22
25	250	186	178	165	127	119	95	95	45	34
30	228	216	213	196	187	194	179	175	74	74
35	48	68	70	69	61	55	49	43	32	32
40	80	156	164	156	151	171	151	153	97	79
45	—	2	2	3	2	5	7	6	2	—
50	42	75	90	129	144	153	152	160	106	111
55	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1
60	2	5	11	22	32	34	36	43	38	34
65	—	—	—	2	2	2	5	4	3	2
70	—	1	1	—	—	1	1	2	1	1
75	1	5	5	15	22	23	25	33	24	31
100	—	—	—	—	—	—	—	—	2	9
Summa	1 182	1 085	1 066	1 012	904	904	811	811	464	437
Medianvärde	25	25	30	30	30	30	35	35	40	40

¹ För år 1972 ingår 437 kommuner av 464

Tabell 7.2 Hundskattens utveckling åren 1955–1971, länsvis

Län	Hundskattens utveckling under en följd av år (medelvärden), kr/hund				
	1955	1960	1965	1970	1971 ¹
1	2	3	4	5	6
AB	38	52	55	61	65
C	27	34	42	51	55
D	34	37	41	54	61
E	29	39	50	56	59
F	22	27	29	35	39
G	23	26	29	36	43
H	30	34	37	45	51
I	25	26	28	37	50
K	21	24	33	40	40
L	13	15	20	29	32
M	22	30	37	47	52
N	19	21	27	33	37
O	26	35	52	59	77
P	21	24	30	37	49
R	19	23	29	34	37
S	31	34	39	42	54
T	33	37	45	50	52
U	35	43	49	51	60
W	32	35	39	43	47
X	33	37	42	51	56
Y	29	34	39	42	52
Z	25	28	30	34	40
AC	28	32	36	37	34
BD	24	29	35	46	56
Riket	27	32	39	46	51
Storstadslän	29	40	48	56	61
Skogslän	29	33	38	43	49
Övriga län	24	28	34	41	46

¹ För år 1971 ingår 433 kommuner av totalt 464

Tabell 7.3 Genomsnittlig hundskatt före och efter kommunsammanläggningen år 1971. Uppgifterna avser endast kommuner i länet som färdigbildades den 1.1.1971

Län	Hundskatt per hund, kr	
	Före sammanläggningen	1971 års skatt
AB	53	63
C	40	53
D	45	56
E	45	60
F	31	39
G	32	37
H	39	51
I	36	50
K	33	35
L	28	36
M	30	46
N	30	36
O	36	43
P	31	41
R	34	39
S	41	50
T	50	57
U	44	52
W	39	46
X	45	49
Y	32	35
Z	36	45
AC	38	43
BD	41	50
Riket	38	48
Storstadslän	40	51
Skogslän	34	40
Övriga län	40	49

Tabell 7.4 Kommuner länsvis, fördelade efter hundskatt per hund år 1971. Uppgifterna avser enbart den 1.1.1971 färdigbildade kommuner

Län	Hundskatt per hund, kr															
	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	100	Samtliga
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
AB	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—	6	1	17
C	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
D	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	2	—	—	2	—	7
E	—	—	—	—	—	1	2	—	2	—	1	—	1	1	—	8
F	—	—	—	2	1	1	2	—	2	—	1	—	—	—	—	9
G	—	—	—	—	3	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	8
H	—	—	—	—	—	1	1	—	5	—	2	—	—	—	—	9
I	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
K	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
L	—	—	1	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5
M	—	—	1	2	—	1	1	—	3	—	1	—	—	—	—	9
N	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
O	—	—	—	—	2	—	4	—	3	—	1	—	—	2	—	12
P	—	—	—	1	—	2	2	—	1	—	1	—	—	—	—	7
R	—	1	—	1	3	1	1	—	3	—	—	—	—	—	—	10
S	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	4	—	—	—	—	14
T	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	1	—	—	1	—	10
U	—	—	—	—	—	—	2	—	5	—	2	—	—	1	—	10
W	—	—	—	—	1	—	4	—	7	—	—	—	—	—	—	12
X	—	—	—	—	1	1	2	—	2	—	1	—	—	1	—	8
Y	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	4
Z	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
AC	—	—	—	—	3	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	6
BD	—	—	—	—	1	1	2	1	7	—	2	—	—	—	—	14
Samtliga	—	1	2	8	19	13	38	1	65	—	26	—	1	14	1	189
Storstadslän	—	—	1	2	2	1	5	—	11	—	7	—	—	8	1	38
Skogslän	—	—	—	—	7	4	15	1	23	—	9	—	—	1	—	60
Övriga län	—	1	1	6	10	8	18	—	31	—	10	—	1	5	—	91

Tabell 7.5 Kommuner länsvis, fördelade efter ökningen av hundskatten åren 1971–1972. Uppgifterna avser enbart den 1.1.1971 färdigbildade kommuner

Län	Antal kommuner år 1971	Därav med en ökning av hundskatten med					Samtliga
		5 kr	10 kr	15 kr	20 kr	25 kr	
1	2	3	4	5	6	7	8
AB	17	—	—	2	—	5	7
C	1	—	—	—	—	—	—
D	7	—	1	—	—	—	1
E	8	—	—	—	—	—	—
F	9	—	—	1	—	—	1
G	8	—	2	—	—	—	2
H	9	—	—	—	—	—	—
I	1	—	—	—	—	—	—
K	4	—	—	—	—	—	—
L	5	—	—	—	—	—	—
M	9	—	—	—	—	—	—
N	2	—	—	—	—	—	—
O	12	—	1	—	—	—	1
P	7	—	—	2	—	—	2
R	10	1	3	—	1	—	5
S	14	—	—	—	—	—	—
T	10	—	1	—	—	2	3
U	10	—	1	1	—	1	3
W	12	—	1	—	1	—	2
X	8	—	1	—	—	1	2
Y	4	—	—	—	—	—	—
Z	2	—	—	—	—	—	—
AC	6	—	—	—	—	—	—
BD	14	1	—	—	—	1	2
Samtliga	189	2	11	6	2	10	31
Storstadslän	38	—	1	2	—	5	8
Skogslän	60	1	2	1	1	1	6
Övriga län	91	1	8	3	1	4	17

Tabell 7.6 Kommuner länsvis, fördelade efter hundskatt per hund år 1971. Uppgifterna avser kommuner som ännu ingår i kommunblock

Län	Hundskatt per hund, kr																
	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	100	Samtliga	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
AB	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	1	—	3	—	12	
C	—	—	—	1	—	1	5	1	3	—	1	1	—	—	—	13	
D	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	4	
E	—	—	1	1	—	2	2	—	1	—	3	—	—	1	—	11	
F	—	—	—	2	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	10	
G	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
H	—	—	—	—	2	1	2	—	2	—	—	—	—	—	—	7	
I	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
K	—	—	—	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	1	—	6	
L	1	4	8	7	5	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	28	
M	1	—	5	5	3	1	5	—	5	—	—	—	—	2	—	27	
N	—	—	4	1	7	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—	18	
O	—	—	—	2	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	8	
P	—	1	3	2	5	3	7	—	6	—	1	—	—	1	—	29	
R	—	2	5	5	2	—	2	—	1	—	—	—	—	1	—	18	
S	—	—	—	—	—	1	5	—	3	—	—	—	—	—	—	9	
T	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	
U	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
W	—	—	—	—	1	—	3	—	2	—	1	—	—	—	—	7	
X	—	—	—	—	1	1	7	—	1	—	—	—	—	—	—	10	
Y	—	—	—	1	6	1	3	—	3	—	—	—	—	1	—	15	
Z	—	—	2	3	10	1	5	—	2	—	—	—	—	—	—	23	
AC	—	—	—	6	4	4	1	—	1	—	—	1	—	—	—	17	
BD	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Samtliga	2	7	28	36	56	20	58	1	42	—	11	3	—	10	1	275	
Storstadslän	1	—	5	7	5	1	8	—	9	—	4	1	—	5	1	47	
Skogslän	—	—	2	10	22	8	25	—	12	—	1	1	—	1	—	82	
Övriga län	1	7	21	19	29	11	25	1	21	—	6	1	—	4	—	146	

Tabell 7.7 Kommuner länsvis, fördelade efter ökningen av hundskatten åren 1971–1972. Uppgifterna avser kommuner som ännu ingår i kommunblock

Län	Antal kommuner år 1971	Därav med en ökning av hundskatten med					
		5 kr	10 kr	15 kr	20 kr	25 kr	Samtliga
1	2	3	4	5	6	7	8
AB	12	—	—	1	—	—	1
C	13	—	2	1	—	1	4
D	4	—	—	1	—	—	1
E	11	—	2	1	—	—	3
F	10	—	—	—	—	—	—
G	—	—	—	—	—	—	—
H	7	—	1	—	—	—	1
I	—	—	—	—	—	—	—
K	6	—	—	—	—	—	—
L	28	—	3	1	—	1	5
M	27	—	6	—	—	1	7
N	18	—	—	—	—	—	—
O	8	—	—	—	—	—	—
P	29	2	4	—	—	1 ¹	7
R	18	—	—	—	—	—	—
S	9	—	3	—	—	—	3
T	2	—	—	—	—	1	1
U	1	—	—	—	—	—	—
W	7	—	—	—	—	—	—
X	10	—	—	—	—	—	—
Y	15	—	—	—	1	—	1
Z	23	1	2	—	—	—	3
AC	17	—	—	—	—	1 ²	1
BD	—	—	—	—	—	—	—
Samtliga	275	3	23	5	1	6	38
Storstadslän	47	—	6	1	—	1	8
Skogslän	82	1	5	—	1	1	8
Övriga län	146	2	12	4	—	4	22

¹ Nödinge (P) + 50 kr

² Holmsund (AC) + 30 kr

Tabell 7.8 Kommuner, fördelade efter hundskatt per hund år 1971 och tätortsgrad. Uppgifterna avser enbart den 1.1.1971 färdigbildade kommuner

Hundskatt per hund, kr	Tätortsgrad, %						Samt- liga
	-29,9	30,0– 49,9	50,0– 69,9	70,0– 89,9	90,0– 99,9	100	
1	2	3	4	5	6	7	8
15	–	1	–	–	–	–	1
20	–	–	2	–	–	–	2
25	–	1	5	2	–	–	8
30	2	4	6	7	–	–	19
35	1	4	3	5	–	–	13
40	1	4	22	11	–	–	38
45	–	–	1	–	–	–	1
50	1	2	16	35	11	–	65
55	–	–	–	–	–	–	–
60	–	–	3	16	6	1	26
65	–	–	–	–	–	–	–
70	–	–	–	1	–	–	1
75	–	–	1	4	9	–	14
100	–	–	–	–	1	–	1
Samtliga	5	16	59	81	27	1	189
Medianvärde	35	35	40	50	60	60	50

Tabell 7.9 Kommuner, fördelade efter tätortsgrad och ökningen av hundskatten åren 1971–1972. Uppgifterna avser enbart den 1.1.1971 färdigbildade kommuner

Tätortsgrad, %	Antal kom- muner år 1971	Därav med en ökning av hundskatten med					Samt- liga
		5 kr	10 kr	15 kr	20 kr	25 kr	
1	2	3	4	5	6	7	8
–29,9	5	–	–	–	–	–	–
30,0–49,9	16	1	–	2	–	–	3
50,0–69,9	59	1	6	1	–	–	8
70,0–89,9	81	–	5	–	2	4	11
90,0–99,9	27	–	–	3	–	6	9
100	1	–	–	–	–	–	–
Samtliga	189	2	11	6	2	10	31

Tabell 7.10 Kommuner, fördelade efter hundskatt per hund år 1971 och tätortsgrad. Uppgifterna avser kommuner som ännu ingår i kommunblock

Hundskatt per hund, kr	Tätortsgrad, %								Samt- liga
	0	0,1– 9,9	10,0– 29,9	30,0– 49,9	50,0– 69,9	70,0– 89,9	90,0– 99,9	100	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10	–	–	1	–	–	–	–	1	2
15	1	–	2	2	1	1	–	–	7
20	1	2	10	9	6	–	–	–	28
25	1	–	10	9	13	4	–	–	37
30	1	–	9	20	12	10	4	–	56
35	2	–	5	8	1	2	1	–	19
40	–	–	6	20	13	13	6	–	58
45	–	–	–	–	1	–	–	–	1
50	–	–	2	3	11	15	11	–	42
55	–	–	–	–	–	–	–	–	–
60	–	–	–	1	1	7	1	1	11
65	–	–	–	–	–	2	1	–	3
70	–	–	–	–	–	–	–	–	–
75	–	–	–	–	–	1	8	1	10
100	–	–	–	–	–	–	1	–	1
Samtliga	6	2	45	72	59	55	33	3	275
Medianvärde	25			30	30	40	50		35

Tabell 7.11 Kommuner, fördelade efter tätortsgrad och ökningen av hundskatten åren 1971–1972. Uppgifterna avser kommuner som ännu ingår i kommunblock

Tätortsgrad, %	Antal kom- muner år 1971	Därav med en ökning av hundskatten med					Samt- liga
		5 kr	10 kr	15 kr	20 kr	25 kr	
1	2	3	4	5	6	7	8
0	6	–	–	–	–	–	–
0,1– 9,9	2	–	–	–	–	–	–
10,0–29,9	45	2	4	–	–	–	6
30,0–49,9	72	–	6	–	–	–	6
50,0–69,9	59	1	9	1	1	1	13
70,0–89,9	55	–	2	3	–	2 ¹	7
90,0–99,9	33	–	2	–	–	–	5
100	3	–	–	1	–	–	1
Samtliga	275	3	23	5	1	6 ¹	38

¹ Därav Nödinge (P) + 50 kr och Holmsund (AC) + 30 kr

Tabell 7.12 Kommuner länsvis, fördelade efter de uppskattade administrativa kostnadernas storlek år 1970 i förhållande till influtet skattebelopp

Län	Uppskattad administrationskostnad i procent av influtet skattebelopp					Samtliga
	-5 %	5-10 %	10-15 %	15-20 %	20- %	
1	2	3	4	5	6	7
AB	9	14	2	2	2	29
C	3	6	3	—	2	14
D	3	8	—	—	—	11
E	7	6	6	—	—	19
F	5	5	6	2	1	19
G	1	1	4	—	1	7
H	5	9	—	1	—	15
I	—	1	—	—	—	1
K	—	6	2	1	1	10
L	—	11	7	9	3	30
M	1	18	7	4	5	35
N	—	8	4	3	5	20
O	1	12	4	2	—	19
P	3	16	8	6	1	34
R	3	9	9	5	1	27
S	5	12	2	3	—	22
T	4	7	1	—	—	12
U	—	9	1	—	1	11
W	2	8	8	1	—	19
X	1	8	6	1	—	16
Y	1	11	3	—	2	17
Z	1	11	4	1	6	23
AC	1	9	8	1	4	23
BD	1	6	5	—	—	12
Samtliga	57	211	100	42	35	445
Storstadslän	11	44	13	8	7	83
Skogslän	12	65	36	7	12	132
Övriga län	34	102	51	27	16	230

Tabell 7.13 Kommuner, fördelade efter hundskattens storlek per hund och uppskattad administrationskostnad per hund

Hundskatt per hund, kr	Uppskattad administrationskostnad per hund, kr								Samt- liga
	-1	1-2	2-3	3-4	4-5	5-6	6-7	7-	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10	—	1	—	—	—	—	—	—	1
15	—	1	2	3	1	—	1	—	8
20	—	8	8	9	1	1	2	1	30
25	—	10	15	9	4	3	—	1	42
30	1	9	17	17	9	7	5	6	71
35	—	5	10	8	3	1	3	2	32
40	1	6	22	29	16	7	6	3	90
45	—	—	—	1	—	—	—	1	2
50	—	8	22	31	17	15	4	6	103
55	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60	1	3	7	9	9	3	—	4	36
65	—	—	1	1	1	—	—	—	3
70	—	—	1	—	—	—	—	—	1
75	—	1	6	3	8	5	—	1	24
100	—	—	1	—	1	—	—	—	2
Samtliga	3	52	112	120	70	42	21	25	445

Tabell 7.14 Kommuner, fördelade efter tätortsgrad och uppskattad administrationskostnad per hund

Tätortsgrad (tätortsbe- folkning i % år 1970)	Uppskattad administrationskostnad per hund, kr								Samt- liga
	-1	1-2	2-3	3-4	4-5	5-6	6-7	7-	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0 %	—	—	3	—	—	—	3	—	6
0,1-9,9 %	—	1	1	1	—	—	—	—	3
10,0-29,9 %	—	6	14	18	6	2	1	1	48
30,0-49,9 %	1	16	23	22	9	6	6	4	87
50,0-69,9 %	1	19	25	29	14	11	5	8	112
70,0-89,9 %	1	9	35	36	25	13	3	6	128
90,0-99,9 %	—	1	11	14	16	8	3	4	57
100 %	—	—	—	—	—	2	—	2	4
Samtliga	3	52	112	120	70	42	21	25	445

Tabell 7.15 Kommuner länsvis, fördelade efter antalet skattepliktiga hundar, m. m. Uppgifterna avser enbart kommuner som ej berörts av kommunsammanläggningarna den 1.1.1971

Län	Antal skatte- pliktiga hundar	Antal hundar för vilka skatt erlagts först efter anmaning		Antal fall som över- lämnats till kronofogde- eller polis- myndighet	Antal fall av dubbel hundskatt till följd av 9 § hund- skatteför- ordningen	Antal skatte- befriade hundar
		Antal	%			
1	2	3	4	5	6	7
AB	41 564	1 814	4,4	281	56	86
C	3 279	196	6,0	3	2	4
D	1 303	82	6,3	—	—	1
E	2 526	148	5,9	2	1	1
F	4 010	81	2,0	1	—	3
G	..	..	..	..	..	..
H	5 643	519	9,2	8	7	4
I	..	..	..	..	..	..
K	8 488	163	1,9	—	2	1
L	10 336	892	8,6	13	5	8
M	17 273	716	4,1	10	6	44
N	6 477	303	4,7	—	—	10
O	16 634	726	4,4	202	186	12
P	11 901	570	4,8	23	17	20
R	8 532	449	5,3	2	5	5
S	3 423	181	5,3	7	4	6
T	4 761	162	3,4	11	2	10
U	1 443	160	11,1	2	12	7
W	4 830	320	6,6	10	2	22
X	3 251	130	4,0	6	9	6
Y	6 918	375	5,4	21	11	46
Z	5 543	471	8,5	14	—	15
AC	10 337	448	4,3	10	1	38
BD	7 724	845	10,9	146	23	22
Samtliga	186 196	9 751	5,2	772	351	371

Kronologisk förteckning

1. Ämbetsansvaret II. Ju.
2. Svensk möbelindustri. I.
3. Personal för tyg- och intendenturförvaltning. Fö.
4. Säkerhets- och försvarspolitiken. Fö.
5. CKR. (Centrala körkortsregistret) K.
6. Reklam I. Beskattning av reklamen. U.
7. Reklam II. Beskrivning och analys. U.
8. Forskningen inom försvaret. Fö.
9. Samhället och filmen. Del 2. U.
10. Godsbefordran till sjöss. Ju.
11. Förenklad löntagarbeskattning. Fi.
12. Skadestånd IV. Ju.
13. Komersiell service i glesbygder. In.
14. Revision av vattenlagen. Del 2. Ju.
15. Ny regeringsform • Ny riksdagsordning. Ju.
16. Ny regeringsform • Ny riksdagsordning. (Följdförhandlingar) Ju.
17. Nomineringsförfarande vid riksdagsval • Riksdagen i pressen. Ju.
18. Norge och den norska exilregeringen under andra världskriget. Ju.
19. Uppsökande verksamhet för cirkelstudier inom vuxenutbildningen. U.
20. Läs- och bokvanor i fem svenska samhällen. Litteraturutredningens läsvanestudier. U.
21. Svävarfartslag. K.
22. Domstolsväsendet IV. Skiljedomstol. Ju.
23. Högre utbildning — regional rekrytering och samhälls-ekonomiska kalkyler. U.
24. Vägfraktaftet II. Ju.
25. Naturgas i Sverige. I.
26. Förskolan 1. S.
27. Förskolan 2. S.
28. Konsumentköplag. Ju.
29. Konsumentupplysning om försäkringar. H.
30. Bostadsanpassningsbidrag. In.
31. Lag om hälso- och miljöfarliga varor. Jo.
32. Kommunalt samlingsstyre eller majoritetsstyre? C.
33. Förhandlingsrätt för pensionärer. In.
34. Familjestöd. S.
35. Skogsbrukets frö- och plantförsörjning. Jo.
36. Samhälle och trossamfund. Slutbetänkande. U.
37. Samhälle och trossamfund. Bilaga 1—19. U.
38. Samhälle och trossamfund. Bilaga 20. Andra trossamfunds ekonomi. U.
39. Abortfrågan. Remissyttranden. Ju.
40. Konkurrens i bostadsbygget. In.
41. Familj och äktenskap I. Ju.
42. Vägtrafikbeskattningen. Fi.
43. Utnyttjande och skydd av havet. I.
44. Reformerad skatteutjämning. Fi.
45. Kulturminnesvård. U.
46. Landskapsvård genom täktsamverkan. Ju.
47. Data och integritet. Ju.
48. Riksdagen och försvarsplaneringen. Fö.
49. Tryckfriheten och reklamen. Ju.
50. Skyddsrum. Fö.
51. Sjölagens befraktningskapitel. Ju.
52. Rapport angående kommunal information m.m. C.
53. Handräckningstjänst i försvaret. Fö.
54. Skyddat arbete. In.
55. Decentralisering av statlig verksamhet — ett led i regionalpolitiken. Del 2. Slutrapport. Fi.
56. Glesbygder och glesbygdspolitik. In.
57. Ledningsrättslag. Ju.
58. Koncession för pipelines. K.
59. Att välja framtid. Ju.
60. Beskattade förmåner vid sjukdom och arbetslöshet m.m. S.
61. Försök med bibliotek. Litteraturutredningens biblioteksstudier. U.
62. Offentligt stöd till de politiska partierna. Ju.
63. Näringslivets försörjning med riskkapital från allmänna pensionsfonden. Fi.
64. Kriminalvård. Ju.
65. Barnavårdsmanfrågan. Ju.
66. Ny kulturpolitik. Del 1. Nuläge och förslag. U.
67. Ny kulturpolitik. Del 2. Sammanfattning. U.
68. Värnpliktsförmåner. Fö.
69. Värnplikts ekonomiska och sociala situation. Bilaga 5 till UFV betänkande Värnpliktsförmåner. Fö.
70. Rätten till rätten. Förslag till körkortsreform. Del 1. Allmän motivering. Ju.
71. Rätten till rätten. Förslag till körkortsreform. Del 2. Lagtext och specialmotivering. Ju.
72. Rätten till rätten. Förslag till körkortsreform Del 3. Expertutredningar. Ju.
73. Ersättning för vissa obefogade frihetsinskränkningar. Ju.
74. Arbetskraften inom byggnadsverksamheten. In.
75. Skyddat arbete. Bilagor. In.
76. Unga lagöverträdare. II. Ju.
77. Låginkomstproblemet. In.
78. Företagsservice för utveckling av mindre och medelstora företag. I.
79. Kreditupplysning och integritet. Ju.
80. En bok om böcker. Litteraturutredningens branschstudier. U.
81. Allmän tandvårdsförsäkring. S.
82. Flygarbetstid. K.
83. Invandrarutredningen 2. In.
84. Flyktingskap. In.
85. Asyl. Svensk praxis i ärenden om politiskt flyktingskap. In.
86. Bättre arbetsmiljö. S.
87. Periodiskt understöd m.m. vid beskattningen. Fi.
88. Årekränkning. Ju.
89. Hundavgift. Fi.

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

Ämbetsansvaret II. [1]
Gudsbefordran till sjöss. [10]
Skadestånd IV. [12]
Revision av vattenlagen. Del 2. [14]
Grundlagberedningen. 1. Ny regeringsform • Ny riksdagsordning. [15] 2. Ny regeringsform • Ny riksdagsordning (Följdförfattningar) [16] 3. Nomineringsförfarande vid riksdagsval • Riksdagen i pressen. [17] 4. Norge och den norska exilregeringen under andra världskriget. [18]
Domstolsväsendet IV. Skiljedomstol. [22]
Vägfraktavtalet II. [24]
Konsumentköplag. [28]
Abortfrågan. Remissyttranden. [39]
Familj och äktenskap I. [41]
Landskapsvård genom täktsamverkan. [46]
Data och integritet. [47]
Tryckfriheten och reklamen. [49]
Sjölagens befraktningskapitel. [51]
Ledningsrättslag. [57]
Att välja framtid. [59]
Offentligt stöd till de politiska partierna. [62]
Kriminalvård. [64]
Barnavårdsmannafrågan. [65]
Trafikmålskommittén. 1. Rätten till rätten. Förslag till körkortreform. Del 1. Allmän motivering. [70] 2. Rätten till rätten. Förslag till körkortreform. Del 2. Lagtext och specialmotivering. [71] 3. Rätten till rätten. Förslag till körkortreform. Del 3. Expertutredningar. [72]
Ersättning för vissa obehögade frihetsinskränkningar. [73]
Unga lagöverträdare. II. [76]
Kreditupplysning och integritet. [79]
Arekränkning. [88]

Försvarsdepartementet

Personal för tyg- och intendenturförvaltning. [3]
1970 års försvarsutredning. 1. Säkerhets- och försvarspolitik. [4] 2. Riksdagen och försvarsplaneringen. [48]
Forskningen inom försvaret. [8]
Skyddsrum. [50]
Handräckningstjänst i försvaret. [53]
Utredning rörande systemet för förmåner åt värnpliktiga m. fl. (UFV) 1. Värnpliktsförmåner. [68] 2. Värnpliktigas ekonomiska och sociala situation. Bilaga 5 till UFV betänkande Värnpliktsförmåner. [69]

Socialdepartementet

1968 års barnstugeutredning. 1. Förskolan 1. [26] 2. Förskolan 2. [27]
Familjestöd. [34]
Beskattade förmåner vid sjukdom och arbetslöshet m. m. [60]
Allmän tandvårdsförsäkring. [81]
Bättre arbetsmiljö. [86]

Kommunikationsdepartementet

CKR. (Centrala körkortsregistret) [5]
Svåvarfartslag. [21]
Koncession för pipelines. [58]
Flygarbetslid. [82]

Finansdepartementet

Förenklad löntagarbeskattning. [11]
Vägfrikbeskattningen. [42]
Reformerad skatteutjämning. [44]
Decentralisering av statlig verksamhet — ett led i regionalpolitiken. Del 2. Slutrapport. [55]
Näringslivets försörjning med riskkapital från allmänna pensionsfonden. [63]
Periodiskt understöd m.m. vid beskattningen. [87]
Hundavgift. [89]

Utbildningsdepartementet

Reklamutredningen. 1. Reklam I. Beskattning av reklamen. [6] 2. Reklam II. Beskrivning och analys. [7]
Samhället och filmen. [9]
Uppsökande verksamhet för cirkelstudier inom vuxenutbildningen. [19]
1968 års litteraturutredning. 1. Läs- och bokvanor i fem svenska samhällen. Litteraturutredningens läsvanestudier. [20] 2. Försök med bibliotek. Litteraturutredningens biblioteksstudier. [61] 3. En bok om böcker. Litteraturutredningens branschstudier. [80]
Högre utbildning — regional rekrytering och samhälls-ekonomiska kalkyler. [23]
1968 års beredning om stat och kyrka. 1. Samhälle och trossamfund. Slutbetänkande. [36] 2. Samhälle och trossamfund. Bilaga 1 — 19. [37] 3. Samhälle och trossamfund. Bilaga 20. Andra trossamfundens ekonomi. [38]
Kulturminnesvård. [45]
Kulturrådet. 1. Ny kulturpolitik. Del 1. Nuläge och förslag. [66] 2. Ny kulturpolitik. Del 2. Sammanfattning. [67]

Jordbruksdepartementet

Lag om hälso- och miljöfarliga varor. [31]
Skogsbrukets frö- och plantförsörjning. [35]

Handelsdepartementet

Konsumentupplysning om försäkringar. [29]

Inrikesdepartementet

Kommersiell service i glesbygder. [13]
Bostadsanpassningsbidrag. [30]
Förhandlingsrätt för pensionärer. [33]
Konkurrens i bostadsbyggandet. [40]
Utredning rörande den skyddade sysselsättningen. 1. Skyddat arbete. [54] 2. Skyddat arbete. Bilagor. [75]
Glesbygder och glesbygdspolitik. [56]
Arbetskraften inom byggnadsverksamheten. [74]
Låginkomstproblemet. [77]
Invandrarutredningen 2. [83]
Utlänningsutredningen. 1. Flyktingskap. [84] 2. Asyl. Svensk praxis i ärenden om politiskt flyktingskap. [85]

Civildepartementet

Kommunalt samlingsstyre eller majoritetsstyre? [32]
Rapport angående kommunal information m.m. [52]

Industridepartementet

Svensk möbelindustri. [2]
Naturgas i Sverige. [25]
Utnyttjande och skydd av havet. [43]
Företagsservice för utveckling av mindre och medelstora företag. [78]

Kronologisk förteckning

1. Nordic Cooperation in a European Perspective
2. Forsörgerbegreppets rolle i dagens samfund. Konferens 1972
3. Pressjuridiska lagar i Norden

